

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(212) 227-4125
з Нью-Йорку
УНКОС (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 245.

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-Йорк, П'ЯТНИЦЯ, 21-го Листопада 1980

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 21, 1980

№ 245. VOL. LXXXVII.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ОДЕРЖАВ МЕМОРІАЛЬНУ ПЛИТУ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТКИ

Нью-Йорк, Н. Й. (Р.С.). — У четвер, 9-го жовтня, в головній балейній залі готелю Волдорф-Асторія в Нью-Йорку в присутності понад дві тисячі делегатів з усіх країн ЗСА й закордонних гостей урочисто вручено Українському Інституту Америки меморіальну плиту для його будинку як «всенародної історичної пам'ятки».

В цей день відбулось відкриття пленарної сесії Американського товариства опіки над збереженням історичних пам'яток. Балава була вшестеро виповнена членами цієї організації. На підніжжя сиділа президентка і почесні гості; серед них — посади міста Нью-Йорку Едвард Кач. Перед підписанням були розміщені пропам'ятні бронзово-мідні плити (кожна вагою 25 фунтів) вісьмох будівель у місті Нью-Йорку, яким Департамент внутрішніх справ ЗСА надав статус історичних пам'яток.

Однією з перших точок ранішньої програми була церемонія вручення цих плит власникам відомих будинків.

Після привітальних промов різних діячів, серед них: голови Ради довіренців Т-ва Карла Г. Гомелсайна, президента Т-ва Майкела Л. Ейнелі, комішнера Управління парків і розваг стейту Нью-Йорк Орліна Лімана, посади міста Нью-Йорку Едварда Т. Кача й інших, пані Гові Т. Мур, директорка Служби історичної спадщини збереження при Департаменті внутрішніх справ ЗСА викликала поименовано представників нагороджених організацій, подавала коротку історію відзначених будинків і під гучні оплески чотирьох тисяч долонь вручала їм пропам'ятні плити з відповідною грамотою у п'ятихній оправі і великою змінкою будівлі.

Присутніми делегатами від Українського Інституту Америки були два директори: скарбник адв. Михайло Пізнак, голова комісії громадських зв'язків д-р Ростислав Социнський і адміністратор Інституту проф. Іван Самійленко.

Г.П. Мур розповіла про історію будівлі УІА, названу палатою Гарі Ф. Сінклера, яку за проектом архітектора Станфорда Байта або Чарлса П.Г. Гільберта збудував у 1899 році Генрі Мардок на замовлення Ісаака Флечера. Мільйонер і нафтовий магнат Г. Сінклер відкупив цей будинок від Флечера у 1918 році і продав його у 1930 році Августові Ван Горн Стайвезантові, мол., останньому нащадкові голландського генерального директора Ново-го Амстердаму. Цю назву англійці у 1647 році замінили на Нью-Йорк. Два роки після його смерті (1955 р.) меншарт і патріот Володимир Джус купив цей палац і подарував його Інституту.

Г.П. Мур підкреслила, що Український Інститут Америки дуже старанно опікується палатою Сінклера і у її приміщеннях переводить в життя свої культурні цілі, про що переконатись представники Департаменту, відвідуючи Інститут.

І дійсно: хоч суспільно-товарисько-культурне життя української громади великого міста у літній сезоні відпочиває і переноситься на приморські чи гірські відпочинкові осередки, все таки Український Інститут Америки не припиняє своєї діяльності. Його двері були завжди гостинно відкриті. У цьому часі біля 200 туристів з Англії, Західної Німеччини, Голландії, Бельгії, Франції та Канади відвідали Інститут. У тому числі були дві групи студентів з Німеччини і Англії й експресивні вчителів із провінції Альберти, Канада, і стейту Мічиган. Вони оглядали постійну виставку праць українських мистців.

Вручення пропам'ятної плити Українському Інституту Америки. На фото (зліва): проф. Іван Самійленко, д-р Ростислав Социнський, адв. Михайло Пізнак і Гові Т. Мур.

інських мистців: Архипенка, Грищенка, Холодного, Гігловського, Гордінського, Крука, Молодого, Мороза, Онішкевича й інших, а також експонати українського народного мистецтва: дерев'яні різьби, порцеляни, ікони, релігійні реліквії тощо.

Завжди привітний новий адміністратор-директор Інституту проф. Іван Самійленко, колишній повний професор і викладач мов і студій про СССР на різних американських університетах, переводив бесіди з гостями на теми історії, культури й народного мистецтва України.

Цілий ряд імпрез відбувся під час літнього сезону. З найбільш важливих треба

згадати трижневу посмертну виставку с. п. Христини Оленської, спонсоровану її сестрою мисткинею Аркадією Оленською-Петришин; концерт-конкурс молодих талантів Українського Музичного Інституту; наукову конференцію, влаштовану спільно Українським Лікарським Товариством Північної Америки. Відділ Метрополі Нью-Йорк, Польсько-Американським Лікарським Товариством; літературний вечір Святослава Караваєвського з участю самого автора і його друзини, спонсорований товариствами «Слово» і «Смолоскип»; урочисте відсвяткування 30-річчя УВАН у ЗСА; річні збори науковців НТШ; семінар Фунда-

(Продовження на ст. 7)

В Америці

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Роналд Реген поновно висловився проти стосованої досі практики перевоження шкільної дитвори автобусами з однієї школи до другої з метою осягнення повної інтеграції. Зустрічаючись у вівторок, 18-го листопада, з багатьма демократичними і республіканськими законодавцями Реген висловив свою покісну приватну думку, що спосіб насильного перевоження дитвори зовсім не сприяє десегрегації, а навпаки поглиблює антагонізм між білим і негрівським населенням. При тому він додав, що після інаугурації він підпише закон, схвалений вже Сенатом, який забороняє Департаментові судівництва витратати фонди на численні процеси пов'язані з цією справою. Численні негрівські провідники, довідавшись про схвалення Сенатом постанову, запроотестували проти такої практики і заповіли, що поборюватимуть цей закон всіма засобами.

В КРУГАХ НАЙБЛИЖЧИХ СПІВРОБІТНИКІВ Роналда Регена заговорили про обмеження компетенції голови Крайової ради безпеки і збільшення повноважень у справах закордонної політики для державного секретаря, який тільки у важливих справах буде консультуватися з президентом і Радою безпеки і матиме більший голос у вирішуваних політичних справах. Дорадник президента у справах крайової безпеки матиме в Адміністрації Роналда Регена тільки дорадчий голос.

ПЕРША СІНГОВА БУРЯ пронеслася понад декількома стейтами ЗСА, покривши грубим снігом стейти Техас, Оклахома, велику частину Пельсінванії, Вірджинії і Нью-Йорку. У деяких частинах Техасу випало понад 10 інчів снігу, а в Оклахомі сніг авт застрягли в снігу і мусили очікувати порятунку від Національної гвардії. Від першої снігової бурі загинуло досі 16 осіб, а кількадесят зазнали поранень.

СЕНАТОР ГЕНРІ ДЖЕКСОН, демократ зі стейту Вашингтон, який був назначений новообраним президентом Роналдом Регеном на дорадника у справах закордонної політики, заявив у телевізійному інтерв'ю, що новий Адміністрації тяжко буде зліквідувати Департамент енергетики, тому, що він тісно пов'язаний з атомовою енергією, яку частинно вживається також для військових цілей. При тому Джексон передбачає, що в найближчих місяцях ціни на оливу і бензин зростуть до 1,90 за галлон у зв'язку з війною на Близькому Сході і обмеженням доставки нафти з Ірану й Іраку. Навіть якщо війна завтра закінчиться — заявив Джексон, — то потрібно буде бодай рік, щоб згадані держави могли налагодити продукцію і експорт нафти. Торкаючись внутрішньої політики сенатор Джексон підкреслює, що з'єднані Стейти Америки формують тепер твердий раціональний курс, який повинен бути зрозумілий не тільки для друзів ЗСА, але також для його ворогів.

УЗВ'ЯЗКУ ЗБРАКОМ ФОНДІВ на соціальне забезпечення, урядова комісія застановляється над підвищенням пенсійного віку з дотеперішніх 65 до 68. Очевидно така програма потребує часу і вона може бути повністю зrealізована шойно в 2012 році. Комісія застановляється також над іншою пропозицією, а саме, щоб особу в пенсійному віці не обмежувати у сумі заробітку після 65-го року життя, але із заробленої нею суми стягати нормальний податок.

Зростають труднощі в Афганістані

Кабуль, Афганістан. — Збройні акції афганських самостійницьких загонів останнім часом поважаю зменшилися, а політична активність самостійницьких елементів в більшості міст Афганістану, зокрема в Століні, яка донедавна була центром самостійницького руху, послабла. Сконцентровані на границях Афганістану з Пакистаном совєтські війська блокують граничні переходи й гірські провали й унеможливають контакти зі світом.

Послаблення активності афганських самостійницьких елементів і бойових виступів їхніх збройних формуцій пов'язане зі зростаючою нестачею зброї, амуніції, харчів, літаків та інших засобів потрібних для життя, а це більше для ведення боротьби. Совєтські війська перебрали військові магазини афганських урядових частин, а після переходу 14-ї урядової дивізії на бік національних партизан розбрили решту таких відділів, які втреті змаліли до зовсім незначного числа. Таким чином національні партизанські формуції втратили головне джерело збройного постачання. Доставка зброї й амуніції із закордону майже ніяка з двох причин: з одного боку західні країни, а також магоматанські держави зі страху перед совєтськими репресіями, майже нічого не доставляють, а з другого боку уряд Пакистану з тієї самої причини робить труднощі в транспорті зброї й амуніції через його територію.

Зима загострила харчову кризу і помітний брак зимових одягів. Без постачання тих обидвох необхідних для життя засобів важко провадити боротьбу у важких умовах, які тепер в Афганістані існують. Власних харчових засобів уже від довгого часу немає, бо совєтська армія знищила всі збіжжіві й харчові магазини й далі особливо настирливо шукає за харчовими сховами; велику частину збіжжя й інших харчових продуктів совєтські частини знищили на пні постійним бомбленням полів з гелікоптерів та вогнем.

БАЗАР РУЧНИХ РОБІТ

Ірвінгтон, Н. Дж. — Кружок матерей при українській католицькій школі св. Івана Христителя влаштував у неділю, 23-го листопада ц.р., від год. 8-ї ранку до 2-ї по полудні в церковній залі при 719 Сенфорд авеню — базар ручних робіт. На продаж: вишивки, кераміка, різдвяні декорації, образи, печиво тощо. На виграші: вишвана блюзка, лярки в народних строях, керамічний ведмедик, торт. Будуть виставлені дитячі роботи, виконані під час шкільного року. Тарас Кігач (магік) виступить з програмою для дітей о год. 1-й по полудні.

ЗУСТРІЧ З КАРАВАЄВСЬКИМИ

Сиракюзи, Н. Й. — В неділю, 23-го листопада ц.р., о год. 5-й по полудні тут в залі Українського Народного Дому відбулась зустріч громадянства з д-р Ніною і Святославом Караваєвськими. В мистецькому читанні творів Поета взяли участь маестро Євген Курило і Валя Гурська.

ЗАБАВА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ

Сомервілл, Н. Дж. — Українська Студентська Громада при Ратерському університеті влаштує в суботу, 22-го листопада ц.р., о год. 8:30 вечора, товариську забаву в приміщеннях Голідей Інн, дорога ч. 22. Грає оркестра «Чари».

Канцлер Шмідт з'ясує німецьку політику

Нью-Йорк, Н. Й. — Цим разом канцлер Західної Німеччини Гельмут Шмідт прибув до ЗСА без особливих офіційних фанфар. Перехідний час між двома адміністраціями — відходження президента Джіммі Картера й новою президентом Роналдом Регеном — створює особливі умови. Не зважаючи на те, раніше запланована візита Шмідта має велике значення, бо він з'ясує й вияснить напрямки своєї політики, яка не завжди доволі адекватна американським керівним колам.

Після прибуття до Нью-Йорку у вівторок, 18-го листопада, Шмідт зразу почав цілий ряд приватних розмов, у яких він сформулював напрямки німецької політики на різних відтинках. Після недавніх виборів, у яких Соціалістична партія Німеччини, якої лідером він є, виграла, канцлер Шмідт дістав новий мандат від західної вітки німецького народу і п'ять років часу переверсти в життя задекларовані ним плани.

В середу Шмідт зустрівся в одному з нью-йоркських клубів з 90-ма представниками американського політичного, суспільного й господарського життя. На цьому прийнятті він у своїй промові з'ясував напрямки німецької політики у відношенні до СССР. Канцлер Шмідт вийшов з факту, що в часі переговорів в справі обмеження зброєння, Совєтський Союз дозброївся до тої міри, що захитав

мілітарну рівновагу між Заходом і Сходом.

«Без привернення мілітарної рівноваги немає можливостей на співпрацю. Заходо зі Сходом», — сказав він. «Ми мусимо добитися рівноваги на теперішньому етапі, а тоді робити заходи для втримання на нижчому зброєвому рівні, до якого треба буде змагатися».

Шмідт поінформував, що збройні сили Західної Німеччини мають тепер 500,000 бійців, яких число може бути піднесене протягом 72 годин до 1,2 мільйона і з притиском додав, завдяки тому що ми маємо обов'язок загальної військової служби». Цей останній момент він підкреслює уже перед тим у зв'язку з обов'язком донедавна в ЗСА добровільним поповнюванню збройних сил, що внаслідок випадку кризи припинило поповнення збройних сил. Він також подав, що не зважаючи на попередні зобов'язання, Західна Німеччина зможе піднести кошти на своє дозброєння тільки на 2,8 відсотка, а не на передбачених 3 відсотка.

Особливо підкреслює Шмідт своє погодження з президент-електом Регеном відносно «продовження розмов з Совєтським Союзом про обмеження стратегічних зброєнь».

В четвер Шмідт відлетів до Вашингтону, де він розпочав розмови з президентом Джіммі Картером та з іншими керівними діячами ЗСА.

У світі

БІЛЬШЕ НІЖ П'ЯТЬ РОКІВ після закінчення війни у В'єтнамі й осягненні великої перемоги державних чинників і комуністичної партії у В'єтнамі, в руках яких диктаторська влада, її не вдалося опанувати ситуації й створити здорові умови. Навпаки, життєві умови погіршуються. Орган Комуністичної партії В'єтнаму «Нган Дан» опублікував офіційний матеріал про положення у В'єтнамі. Як звичайно, у всьому він обвинувачує в'єтнамців і ЗСА. Та це не цікаво. Цікавіше те, що він пише про положення у В'єтнамі: «Труднощі й негативні явища домінують у нашій країні. В обличчя скопмікованого розвитку революції значне число кадрів і членів партії виявили слабості й нездорові прояви. Вони здегенерували і збилися зі шляху та використовують свої позиції, щоб присвоювати собі державне майно, брати хабарі, утискати маси. В обличчя господарських труднощів вони розгублюються й хитаються». Ні автор тої матеріалу, ні редакція газети зовсім не пояснила, чому ж тут «вина ЗСА і КНР».

СЛАВЕТНИЙ «КУЛЬТ ОСОБИ», якому большевики приписують причини всіх лих сталінського періоду, процвітає у СССР не гірше, як за часів душоуба Сталіна. Ось як пише московська «Правда» з 16-го жовтня про переклад на непальську мову трьох убогих книжок Леоніда Брежнєва: «Катманду, 15 жовтня. Подією великого суспільного, політичного і культурного значення в житті Непалу була поява трилогії генерального секретаря ЦК КПСС, пересидки президії Верховної Ради СССР Л. І. Брежнєва. В Катманду відбулось врочисте зібрання представників непальського суспільства і творчої інтелігенції, присвячене публікації творів Л. І. Брежнєва». В такому тоні написана ціла стаття. А тим часом у Совєтському Союзі після перших, наказаних, виявів захоплення і високої оцінки цих «творів» Брежнєва запанувала соромлива мовчанка. Подвійний брід сором, що графоман написав три недолугі книжки, а ще більший, що видавничі спілки змарнували на них сотні тонн дефіцитного паперу, а світ про «твори» Брежнєва мовчить і тільки похитує головою.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД, СКЛАДЕНИЙ З ВІЙСЬКОВИКІВ і зближених до них спеціалістів, перевів великі арешти правих кіл, запліднених у тероризмі. Однієї ночі арештовано біля ста людей і заповіджено дальші арешти. Так само арештовано майже повний склад керівництва лівої партії, яка орієнтувалася на вчення Мао. Ці арешти пов'язані з випадками нових терористичних виступів, у яких загинуло 13 осіб.

СХІДНОНІМЕЦЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД заповів репресії проти Протестантської Церкви та проти її списків на своєму терені. Уряд закинув церковним чинникам, що вони утримують контакти з протестантами Західної Німеччини та критикують різні потягнення комуністичного уряду. Павль Вернер, член Політбюро східнонімецької комуністичної партії, заявив це протестантському єпископу Альбрехтові Шенгеррові на офіційній розмові, яку він вів з єпископом у приміщенні Політбюро. В слід за тими погрозами урядові чинники Східної Німеччини почали робити різні труднощі діячам і вірним Протестантської Церкви, наприклад, заборонено церковним музикантам Східної Німеччини брати участь у конкурсах і музичних виступах у Західній Німеччині; забрано іншим дозволи на відвідинах Західної Німеччини тощо. Ще недавно східнонімецькі чинники хвалили Протестантську Церкву і її ієрархію за діяльність в обороні миру, але тепер все змінилось, бо режим почав загальну акцію проти Західної Німеччини і намагався зірвати всі зв'язки з нею.

А. САХАРОВ ОБОРОНЯЄ ВАСИЛЯ СТУСА

Гельсінкі (УІС «Смолоскип»). — Сюди дістався повний текст звернення академіка Андрія Сахарова на захист українського поета, члена Української Гельсінської групи Василя Стуса. Нижче подано повний текст цього документу в перекладі з російської на українську мову:

„НА ЗАХИСТ ПОЕТА ВАСИЛЯ СТУСА“

1980 рік позначений у нашій країні багатьма несправедливими вироками і переслідуваннями правозахисників. Але навіть на цьому трагічному фоні вирок українському поетові В.Стусові вирізняється своєю несправедливістю. Стус засуджений на 10 років таборів особливого режиму і 5 років заслання, наче-то за антирадянську агітацію і пропаганду з підлого підризу і послаблення радянського суспільного і державного ладу. Він засуджений на максимум другої частини відповідної статті, тому, що він вже був раніше засуджений за тим самим обвинуваченням і перша частина застосовується при першій судимості — речення «всього» до семи років.

Юридична машина запроваджала згідно зі своїми несправедливими законами і приречення людини ще на 15 років страждань.

Я вже не раз писав про несправедливість жорстокості повторних вироків інакше, ніж за першим, які залишилися вірними своїм переконанням — Тихому, Петкусу, Гаскасу, Лук'яненко й іншим.

Судба Стуса — в такому ж ряді. Вперше Стус був заарештований в пам'ятний на Україні 1972 рік і фактично головною його виною виявився відмова дати покази проти іншого, котрий згодом відмовився від своєї позиції і вийшов на волю, а Стус одержав повною мірою Мордовські і Пермські табори, кар'єри, важке заслання в Магаданській області. Вийшовши на волю в кінці 1979 року, Стус вкороті знову був заарештований, а тепер засуджений на згоду вступити в Гельсінську Групу.

Так життя людини домінує без залишку, як розплата за елементарну порядність і неконформізм, за вірність своїм переконанням, своїм уя. Вирок Стусові сором радянській репресивній системі. Стус — поет. Неважко країна, в якій уже загинули або були піддані репресіям і переслідуванням багато її поетів — потребує нових жертв, в новому соромі.

Я закликаю колеги Василя Стуса поетів і письменників у цілому світі, моїх колег-вчених, Міжнародну Амністію, всіх, кому дорожа людська гідність і справедливість виступити на захист Стуса. Особливо я звертаюся до учасників Мадридської Народи в справі перевірки Гельсінських Угод, до Голів Держав учасників Гельсінського Акту.

Вирок Стусові повинен бути скасований, як і вирок всім учасникам несправедливого правозахисного руху. 12 жовтня 1980 року. Горький.

Андрей Сахаров.

Появилася збірка документів Гельсінської Конференції

Балтимор (УІС «Смолоскип»). — Напередодні третьої Гельсінської Конференції, яка розпочалася 11 листопада в Мадриді, у в-ві «Смолоскип» появилася англійською мовою збірка документів Української Гельсінської групи під загальною назвою «Права Людини в Україні». Документи Української Гельсінської Групи, 1976-1980».

Книга має 277 сторінок. Її зредували Леся Верба й Богдан Ясень при співпраці О. Зінкевича й А. Федінського. Вступне слово до книги написала д-р Ніна Строката-Караваєвська, член-основположник Української Гельсінської групи, а перемову — д-р Андрій Зварун, президент ватингтонського Комітету Гельсінських Гарантій для України.

Збірка поділяється на п'ять частин: До I-ї частини входять: Декларація УГГ, Повідомлення про створення УГГ, Клопотання в справі надання УГГ офіційного статусу. До II-ї частини входять: Меморандуми УГГ чч. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 і 18.

До III-ї частини входять: Маніфест Українського Правозахисного Руху. До IV-ї частини входять: листи і звернення членів УГГ (разом 8 документів).

До V-ї частини входять: Вирок суду в справі М. Руденка і О. Тихого, біографічні нотатки про 37 членів УГГ і звернення ватингтонського Комітету Гельсінських Гарантій для України.

Вступному слову до книги Н. Строката пише: «З документів цієї збірки виглядає історична доля України: спочатку в складі російської імперії до 1917 року, а далі в складі тої самої імперії із сучасною назвою — СССР».

У передмові А. Зварун пише: «Нам тільки прикро, що ми не зробили більше на захист Групи. Все ж ми надіємося, що міжнародна спільнота підніме свій голос на захист. Якщо тепер вже запізно для декотрих членів УГГ, то ми віримо, що їхня жертва свободи не піде марно, а допоможе мобілізувати світову опінію на підтримку їхньої справи. Маючи це на увазі ми публікуємо цю збірку документів Групи».

Ціна книжки в м'якій оправі — 8,75 дол., у твердій — 12,95. Замовляти слід у в-ві «Смолоскип». Можна придбати теж в українських книгарнях.

ПРЕЗИДЕНТ-ЕЛЕКТ РОНАЛД РЕГЕН перестеріг диктаторський уряд президента Чун Ду Гвана в Південній Корей, що виконання судового присуду й позбавлення життя одного з лідерів опозиції Кім Дае Юнга погіршення відносин між цією країною і ЗСА. Дотеперішні голоси остороги Чун Ду Гван не хотів узяти до уваги.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІАЛІВ
Матеріали до Різдвяно-святкових чисел «Свободи» редакційного порядку, як теж святкових побажань і оголошення, редакція і адміністрація «Свободи» приймають тільки до 10-го грудня 1980 року (до числа за новим календарем), та до 20-го грудня 1980 року (до числа за старим календарем). Всі читачі просять додержуватися цих речень. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 301 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Subscription: 1 year — \$30.00, 6 months — \$16.00, 3 months — \$9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хабарництво

Читачі американських газет і глядачі телебачення є свідками надзвичайної сумної і прикрої для З'єднаних Штатів та цілого американського народу події: ошче відбувається перед лавами присяжних судово розправа у Брукліні в Нью Йорку проти двох конгресменів, 54-річного Джона Мирфі, конгресмена з долишнього Мангаттену і Стейтен Айленду, та 63-річного Франка Томпсона, конгресмена із Трентону. Обвинувачені вони в тому, що взяли по 50,000 доларів хабара у фантастичній афері „Абскаму“. „Абскам“ — це назва, придумана ФБІ (Федерально-Бюро Інвестицій) для операції, у висліді якої обвинувачено у хабарництві одного сенатора (Гаррісона Вілліамса з Нью Джерзі) і вісьмох конгресменів, та ще й кількох їхніх приятелів-помічників, між ними посадики з міста Кемдену. До кожного з них зголошувалися агенти ФБІ, як ніби висланники фінансового арабського мультимільйонера шейха, який бажав дістати чи то концесію на дім гри в Америці чи дозвіл на постійне перебування у ЗСА, і за допомогою від законодавців платив грібні гроші — разом пішло на ту операцію півмільйона доларів.

Деякі законодавці зразу відмовилися і порвали контакт, деякі зловилися на гачок і взяли хабар. Фальшиві репрезентанти неіснуючого шейха мали при собі прецизійні апарати зі записними стрічками та маленькі фотоапарати: записували всі розмови, а одного конгресмена, републиканця з Флориди, Річарда Келлі, фотографували, як то він напихав кишені сто і двадцять п'яти доларовими банкнотами і стурбовано запитує „Чи видно?“ Покищо засудили вже трьох підсудних, дармащо вони — як і названі вгорі два конгресмени — твердили, що вони ні в чому не винуваті. Всі ті конгресмени вже гірко заплакали: ніхто з них не виграв у виборах 4-го листопада ц.р.

Адвокати всіх отих підсудних вказують на неетичність ФБІ, як то вони підступно зфабрикувало цілу історію з неіснуючим арабським шейхом (винаймлено в стейті Нью Джерзі цілий будинок і влаштовано його люксусово, як головну квартиру фіктивної корпорації, власність „шейха“). Підступ насправді був негарний, і тому появився здогад, чи ідея „Абскаму“ не зродилася із вини самого демократичного Конгресу, який цукавав ФБІ і СІ-Ай-Ей за бучим то різні незаконні дії тих установ, призначених для збереження ладу і безпеки — проти внутрішніх і зовнішніх злочинців. Тим часом „Абскам“ доказав цілому світові — і в першу чергу ліберальним противникам тих установ безпеки — що в самому Конгресі відносини нечесні, самі конгресмени покарпні брати хабарі.

Хабарництво — це жадова наживи, — це жадова доробитися дешевим коштом, — це хачпівство, яке не цурається навіть найпоганіших метод, щоб доробитися гроша. Це одна з найпоганіших рис людської вдачі. Але тому саме, що це риса людської вдачі, то, мабуть, ввище хабарництва сягає давніх-предавіх часів. У Польщі казали „хто не помагає, той не поїде“. У Совєтському Союзі люди не могли б жити, як би не промощували собі шлях на кожному кроці хабарами. За німецької окупації під час Другої світової війни німецькі урядовці навіть на високих становищах приймали хабарі у формі тих „люксусів“, яких не було тоді в Німеччині: цигарок, сала, горілки. Але ця тайна, що її трудно з'ясувати психологам і соціологам: чому люди заможні і на високих становищах, як члени Конгресу, беруть хабарі і наражують цим всю свою кар'єру, добре ім'я своє і своєї родини, коли мають високі платні. У закармарках людської вдачі ховаються сплунки і нахили, які навіть філософам і психологам не снилися...

Але під натиском американсько-жидівських груп Картер почав грати „ізраїльську карту“, закинувши свої попередні обіцянки дані палестинцям. Кінцею кінців, жиди і теж палестинці почали не довіряти Картерові. На ділі, це була велика жидівська робітничка коаліція (робітничі юні), яка існує від часів Рузвельта, яка зрадила Картера та причинилася до його катастрофальної прогрі.

Оборона

У ділянці державної оборони Картера обвинувачують в тому, що він запропонував проти ряду оборонних програм — бомби типу Б-1, „Круз Міссел“, підводних човнів типу „Трайдент“ та ракетної системи типу „МХ“. Картер також зредукував розбудову воєнної флотії на 50 відсотків, спричинивши загальне послаблення оборонної спроможності Америки.

У ділянці закордонної політики — за винятком ізраїльсько-єгипетського порозуміння, політика Картера є повна суперечностей та нелогічності, що спричинило втечу союзників Америки на нейтральні позиції, або прямо в табір ворогів. Його нестійка політика спричинила упадок Ірану — постійного і вірного союзника Америки. Його політика, під впливом лівих елементів серед його оточення, довела до посилення марксизму в Центральній Америці, в Карибському

Децизія польського Найвищого суду з 10-го листопада признає дійсним статус незалежних профспілок у Польщі і їхньої централі „Солідарність“ закінчила другий акт великої сучасної польської драми. Перший акт закінчився у кінцевих днях серпня і на початку вересня цього року, тобто тоді, коли польські урядові чинники поступилися перед робітниками в обличчя зростаючих страйків. Робітники добились тоді міжіншим права заложити систему незалежних профспілок.

Незалежні профспілки робітників — це анатема для совєтської системи, яка вважає, що робітники мають без найменшого спротиву виконувати волю комуністичної партії, а профспілка має бути інструментом для переводження цього в життя. Власне тому зразу були сумніви, чи комуністичний уряд насправді зробив свої уступки на тому переважливому для нього відтинку, а чи це тільки звичайний маневр для зискання на часі й для таких винимачючих маневрів, які звели б цілу згоду внівець. Така тактика вже не раз комуністам у Польщі, як і в інших країнах, удавалася, але цим разом не вийшло. Польські робітники рішуче намагаються теоретичну згоду уряду перевести в діло, а тоді почали виникати труднощі, які власне потвердили побоювання, що комуністи і їхнє керівництво аж ніяк не

Групу за групою розміщували по келіях, залишилися тільки без „даду над головою“ нас кілька і наші дві дівчата, для яких не могли знайти приміщення. Пригадую собі, як Галія Кулинич з Борислава стояла під стіною і гірко плакала, а ми потішали її, як могли. Врешті забрали її нас. Мене привів сторож до камери, в якій було три ліжка. Сторож включив електричне світло і побачив, що на кожному ліжку лежить якийсь зарослий, негослений тип. Довго розглядали їх мені не довелося, бо дозорець давши мені стусана в плечі, затривнув за мною двері, а я опинився посеред камери.

Тепер усі три типи поїмали голови і з невеликим здивуванням оглядали нового співмешканця. Перший з них, що його лезанка була найближча дверей, встав, поправив заголовок, і сказав, що я буду спати з ним. Я подякував за гостинність і вирішив пересидіти якийсь до ранку (а вже була година 3:30 ночі). Я мав із собою маленький вузличок, куди заховав рештки передачі з Дрогобича — кусок ковбаси, хліб і ще там щось, і поклав це на підвіконня. Коло самого вікна стояло ліжко, і тип, що на ньому лежав, зараз заново ковбасу та простяг руку на мого добро, але той, що запропонував мені нічліг, крикнув „Не руш!“ — і „партнер“ забрав руку.

Мені вже дали інструкції старші віком і досвідом побратими, що в тюремній келії треба всім ділитися, і вранці, під час сніданку, я поділив на чотири рівні порції свої „сніди“ та запросив камратів до спільного піру. Цей жест із мого боку вони сприйняли з великим задоволенням і з великим апетитом торощили мій хліб та ковбасу. Між нами зразу зав'язалися дружні взаємини і мої камрати навипередки розповідали за що кожен сидить. Були це молоді криміналісти, кожний по 22-23 роки. Один забрав когось сокирою, другий був звичайний курокрад, третій — професійний, ярмарковий злодій. Тюремний сніданок — кминковий чай і глиняний, чорний хліб не дуже нам смакували після ковбаси... Це була неділя, 29-го вересня.

Володимир Душник

ПОРАЗКА І ТРІУМФ

море і Африці.

В Європі, так американські союзники, як теж невраждовані ворожі уряди, не скривають свого зневажливого ставлення до Картера за його невдачу й деморалізуючу політику.

Вкінці, Картера посуджують за його дивну „особисту мораль“ чи брак її. На початку своєї календі Картер заявляв, що він буде „взірцем моралі“ в порівнянні з адміністрацією Ніксона.

Фаворизування

Однак Картер виплатив мільйони доларів американським платникам податків прямо тим округам чи стейтам, в яких він сподівався дістати більше голосів у виборчій кампанії.

Президент Картер не може твердити про свою неіпричасність у ділах свого брата Биллі та коншахтах з лівійськими терористами, та урядом полк. Моаммар Каддафі, президента Лівії, який одверто підтримує міжнародний тероризм.

Уся ця політика Картера є відома величезній більшості американського народу, тому то до прогрі Картера в останніх виборах спричинилися не тільки республіканці і консерватисти, але також жиди, католики, етнічні групи, велика частина негрів і традиційних американських демократів.

Т.Т.

КОМУНІСТИ В ПОЛЬЩІ ПРОГРАЛИ ВІЙНУ НЕРВІВ

мало наміру, висловлюючи згоду на вимоги робітників, свого зобов'язання дотримати. Це й довело цілу справу аж до Найвищого суду. Але дорога до цього була такою драматичною й такою характеристичною, що пізнати її — це пізнати правдиве обличчя комунізму.

Суд засобом боротьби

Як відомо, спершу округний суд у Варшаві признає статус незалежних спілок і їхньої централі „Солідарність“. Після під натиском комуністичних партійних чинників апеляційний суд відхилив зареєстрування, вимагаючи включення в статут клявузу про підпорядкування незалежних профспілок комуністичній партії, тобто зведення їх до тієї ролі, що її відігравали дотеперішні офіційні профспілки.

Та тут робітники протривалися. Вони бо вже визнали були при закінченні розмов в часі страйків комуністичний, як пак „соціалістичний“, режим у Польщі в обличчя конечності політичну супрематію комуністичної партії і включення тих вимог у статут значило б підпорядкування партії у всій проф-

Вкінці, не зважаючи на свої великі помилки, президент Картер зумів також впровадити деякі регулювання в ділянці екології, перевів різні позитивні йменування до судів, включно з жінками і неграми, та почав кампанію в обороні прав людини у світі. Однак все те не змогло аргументувати його від неминучої прогрі.

Вибір Рональда Регена на 40-го Президента Америки без сумніву є великим особистим тріумфом самого Регена та величезною перемогою Республіканської Партії та консервативних груп серед американського суспільства. Без огляду якою більшістю Реген виграв вибори, (50 відсотків усіх голосів, проти 43-ох відсотків голосів відданих за Картера і 7 відсотків за Конгресмена Андерсона) він одержав великий мандат від американського народу до провадіння країну до економічної стабільності, усунути інфляцію, злізкувати безробіття, знизити надмірні податки та повернути оборону спроможності Америки до її повсякденного стану.

За останніх 26 років демократи контролювали обидві палати Конгресу та втішались усіми правами і привілеями, які йдуть впарі з більшістю в Конгресі. Вони часто давали „лекції“ президентам та „вчили“ своїх республіканських ко-

спілковій діяльності. Поступитися в цьому робітникам не могли, бо тоді всі їхні дотеперішні здобутки були б без наслідків. Робітники і їхні керівні органи на чолі з лідером Лехом Валескою зайняли неуступчиву позицію. Таку саму позицію зайняли привіддані комуністи. Прийшло знову до кризи. Хто поступиться? — рубом стало питання.

На тому пункті почалися маневри, які в короткому часі перемінилися в війну нервів, що загострювалися з дня на день. „Солідарність“ — сьогоднішній могутня організація, найбільша суспільна організація в Польщі й у цілій комуністичній системі, з десятима мільйонами членів, з повною підтримкою польського народу, з моральним визнанням цілого світу. Але ж комуністи мають у своїх руках усю владу, поліцію і війсьکو, а до того підтримку Москви і її сателітів. Та не зважаючи на це все, провід профспілок заявив: коли до 12-го листопада влада не поступиться і Найвищий суд статуту не зареєструє — робітники вийдуть на страйк. Були це не просто тільки слова, бо підготовка до страйку почалася зразу після заяви.

Комуністи і їхні керівники, очевидно з благословення „зореносного Кре-

лег про „чесноти“ й інші атрибути більшості при владі.

Тепер це все змінилося. Перемога Регена спричинила також до збільшення республіканських сенаторів (з числа 41 в минулому Конгресі до 53 в новому Сенаті). Республіканці також виграли 33 місця у Палаті Репрезентантів та здобули чотири нові губернаторства, так, що вони мають тепер 23 губернатори проти 22 демократичних губернаторів. У Палаті Репрезентантів є тепер 192 республіканці проти 243 демократів. Республіканці-консерватисти також здобули понад 200 місць у різних стейтських легіслатурах.

Причини перемог

Чи не найбільшою, мабуть, причиною великої перемоги Регена була майже ідеальна „організованість“ консервативних груп в Америці. Вони зуміли зібрати великі суми грошей та виявили справжніми мистецькими-тактиками, користуючись такими групами, як: „Моральна більшість“, „Християнський голос“, та іншими релігійними угрупованнями, в яких були спеціальні цілі. Вони, майже з пророчим патосом, проголосували своїм членом, що спасення Америки лежить у консерватизмі і т.п.

Тепер, більше як за президенту Айзенгавера й Ніксона, республіканці й

(Продовження на ст. 4)

мля“, рішили за всяку ціну не допустити до ресторції статуту, бо це рівнятиметься великій перемозі робітників. А якщо при комуністичному уряді робітники сміють перемогти? Однак любовною атакою комуністи не зважилися йти. Інструкції з Москви, передані на зустріч з прем'єром Станіславом Канею і його найближчими співробітниками на Кремлі, виразно підкресливали уникання фронтального силового зудару й конечність виграти справу маневром, обманом, шантажем, застрашуваннями, перекрутом, будь-чим. В тому самому напрямі йшли щоденні вказівки передавачів з Москви в щоденних телефонічних розмовах. По чалося далі загострювання війни нервів, яке зросло з початку з дня на день, а відтак з години на годину. І кульмінаційний пункт припав на кінець дні тижня 9-го листопада.

Восні алярми

Міліція та всі допоміжні поліційні служби, а в першу чергу Уряд безпеки (польське КГБ) отримали накази поготівлі. Військові частини у Варшаві й інших містах були поспішно підготовані на всяку евентуальність. Швидко темпом почали ширитися чутки про неу-

(Закінчення на стор. 8)

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

„Товар за товар“

(Автентичне)

Заверніть, будь-ласка, віжки своїх думок черв'як століття назад, коли без'язикі письменники, поети й актори крутили (на хліб) мотузки, товкли яйця, гнули матраці пружини і звивали цигари. Дитяча еміграційна ілюстрована книжка лежала тоді в пеленках, а коли вже сказати тобто, пеленок на неї ще не було. І ось, у такий неспригожий час зродилася у мене неймовірна фантазія, — видати дитячу ілюстровану книжку.

Першими бунтарями й опонентами навіть, тієї ризикованої ідеї були друкарі й складачі. Діло нове, на той час — дуже коштовне, відборці на книжку не було, бо на першому пляні був хліб, потім щоденник, а шойно описав витребеньки.

Та я пручалася, не здавалася і друк почався. Мистець Петро Андрусь, спасибі йому за старання, приклав своє серце до діла, книжечка кваліа, кукурікала і нявчала, чепурилась пестрою обкладинкою, що хапала за очі, а невірні Тоні-друкарі журилися моїм гаманцем, бо кішкі були великі і коштували багато.

Коли вже зшивалася папітурка, я тупцювала під дверима друкарні точнісінько так, як тупцюють таті перед народженням синів. Вхопила ще моє, „немовля“ під паху й побігла до хати. Та поки побігла, заскочила до м'ясарні пана М. купити чверточку сальцесону.

Пан М. недавно відкрив крамничку, сховавши в шафу правничий, здається, диплом, і був відомий у філя-

дельфійській громаді, як добрий, дбайливий батько кількох малих дітей.

— Що доброго, пані, біла вас? Як вам живється?

— Дитина мені вродилася.

— Неваже? І ви отак ходите, спаєруете. А що у вас під пахвою?

— Та книжка.

— А яка.

— Дитяча.

— А хто її написав?

— Та я.

Пан М. зодіти в білий, м'ясарський плащ, ахопив книжку, став її листувати і придивлявся пильно млякам, а я дивилася ласо на оту м'ясну декорацію, що висіла на шнурках за його плечима, і млоїла, ой, як млоїла запахом рідного часу, нику.

— Скільки ж вона коштує, ота книжка?

— Доларя і п'ятдесят.

Купецьке обличчя пана М. стало якось лагіднішим, усміхався навіть привітно. Він ахопив ніж, врізав два кільця ковбаси, загнув їх у папір і сказав: — Товар за товар, добре?

На ті часи це був неймовірний суцес. Отак без прирнуки, без патріотичних промов продати книжку, та ще й за пооди́вний ціну. Я ледве трималася ляди.

Пан М. був добрий на руку і тому від мене щиро — сердечне спасибі.

Якщо б колись комусь прийшла фантазія ідея ставити пам'ятник книголюбам, не забудьте на самому вершці вирити букву М — першому книголюбів дитячої ілюстрованої еміграційної книжки.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

ЖУРАВЛИНИМ ШЛЯХОМ

(З нагоди появи платівки хору „Журавлі“)

Преса повідомляла, що в Польщі з допомогою Українського суспільно-культурного товариства створився український чоловічий хор „Журавлі“, який, починаючи з Варшави в 1972 році, концертує з гарними успіхами, не тільки в різних скупченнях українців, але теж у більшості містах Польщі та гостював навіть у Чехословаччині. Хор виступає і на співацько-мистецьких конкурсах, отримує мистецькі відзначення та нагороди, прославляє українське ім'я і рідну пісню та під диригентурою свого ініціатора мігра Ярослава Полянського розвивається чимраз краще. Інформувала про це преса, писано в листах, та приржіжді з-поза океану розповідати про те, що хор наголодливо приготувався, щоб наспівати і власну платівку. Вкінці, ось декілька платівок, передвісник хорового мистецтва „Журавлі“ із — парадуючи слова пісні — нестерпними крильонками перелетів швидко море і прибув з Польщі до ЗСА, щоб позайти тут — покищо

— тільки деякого з нашого громадянства з їхнім пісенним дорітком. Самозрозуміло, що українці на поселення очікують нетерпляче появи, в крамничках цієї цікавої платівки, сподіваючись, що відсилку її з Польщі до ЗСА здійснить у найкоротшому часі.

Познайомився і я із програмою пісень „Журавлі“ на одній із цих платівок. Та заки вони наспіють до ЗСА і Канади, варто буде децього ближче запізнати українське громадянство зі співочим мистецтвом цього оригінального, може навіть унікального своєю організацією, українського хору. Передусім треба завжди пам'ятати і мати на увазі, що це не професійний, а аматорський хор. Незвичайний він тим, що не складається із членів одної місцевості, як це звичайно повсюди буває з хорами, а зі співаків з різних, бо аж із 27-ох пунктів українського поселення в Польщі мусять „злітатися“ на проби чи то виступи, переважно до Варшави (Закінчення на стор. 7)

Пл. сен. Михайло Івасівка

У 50-ТУ РІЧНИЦЮ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПЛАСТУ

(III)

Хоча була ніч — Дрогобич не спав, як і не спали довколишні села. З городів і завулків Стрийської вулиці поспішав гряд каміння на кінну поліцію, почувалися оклики: „Ганьба ляхам! Слава Україні!“ В супроводі такого „концерту“ похід до Головного Двірця, але й тут не обійшлося без несподіванок! Нас повели на станцію бічною хвірткою до приготування уже вагонів та поки завантажали, поліція мусіла звести формальний бій з нашими земляками, які вихилили всі т. зв. „перонівки“ й окупували станцію та перон. У темряві ночі і в загальній суматош не один поліцай позбувся власного карабіна та й обірав добрий „балабук“, хоч були жертви і між нашими героїчними оборонцями.

Майже годину тривала така метушня, поки транспорт завантажено і поїзд рушив у напрямі Самбора. На станції у Самборі ждала на нас самбірська поліція і в такому самому порядку, як у Дрогобичі, повела через парк до міської тюрми, обведеної високим муром, з широчезною брамою. Нашу „42-ку“ проковтнула ця тюрмна брама, немов паша якоїсь велетенської, передтопотної тварюки. Нас розміщено покищо на коридорі тюрми, що тимчасово переведуть нас до кримінальних, що було проти закону, бо до 1932 року політичні в'язні мали окремі права, що дозволяли їм одержувати книжки, газети, дівчі в день ходити на проходи і т.д.

ців” — в мішках залишилась та сама, стерта на січку соломка, з тієї ж „армією“ доброго відгодованого вошей. Вони обділали нас до крові і боротьба з цим ворогом була безнадійна, бо він нас тисячекратно переважав! Комітет подбав, щоб ми дістали нову соломку до „сінників“, також постачав нам книжки і газети.

Під час проходів наші професори звертали нам увагу, щоб ми не марнували часу і вчилися, зокрема проф. Байрак пригадував нам, щоб ми „кували“ греку і катину, бо скоро підемо додому. Хлопці вчилися вдень, а ночами викликали нас на допити. На допити ми йшли уже загартовані фізично та морально, не боялися поліцейських погроз та побоїв, сміливо відповідали нашим слідчим по-українському, хоч і часто приходилося діставати за те проучухана. Одного разу в другій годині ночі, передав мені „посміток“, „гриспа“ від Василя Біласа, що його в цій порі вели до допитів. Василь перестерігав мене: „До нічого не признавайся!“ На другий день мене взяли на допит. Слідчий сказав мені, що Василь Білас уже признався, що передав мені гранату і два револьвери. Звичайно це був трюк слідчого, і я „вдавав турка“, що нічого не чув і нічого не знаю. Слідство тривало близько місяця, а тоді, за стараннями наших адвокатів, стали нас поволі звільняти з в'язниці. На четвертому тижні слідства випущено всіх з нашої камери, крім Данькова і Сенькова.

Це було під вечір. Просто з тюрми ми пішли до Українського Комітету скласти подяку за допомогу й опіку над нами під час нашого перебування у самбірській в'язниці. В Комітеті ми застали д-ра Білінського і на його руки ми склали сердечну подяку усім тим, що для нас так віддано й жертвенно трудилися. В розмові д-р Білінський спитав нас, чи маємо гроші на дорогу додому. Хоч і не в усіх нас були гроші, та ми сказали, що маємо, бо не хотіли використовувати наших добродіїв до кінця. Ті, що були при грошах, позичили тим, що не мали нічого, і так ми

(Продовження на ст. 8)

Глен Спей вшанував о. крил. Стефана Клепарчука

„Коли візьмемо до уваги, що одна Служба Божої має безмежну вартість у Господа Бога, — то що ж казати про те, коли Вселаскавий Спаситель дозволяє Вам уже 60 років щоденно ставати перед престолом і жертвувати безкровну жертву Тіла і Крови Господньої! — писав о. шамб. Роберт Москало у листі до о. крил. Стефана Клепарчука.

Глен Спей, субота, 18-го жовтня. Ранне пополудне. Гленспейська церква при дорозі Тараса Шевченка напроти могили українських воїнів, виступаючи, мов карпатська ялиця, і посестра — дзвіниця, замасні золотом і пурпуром осіннього листя, молитовно здіймаються до небесних висот. Окремі і групами у двері церкви вхолять люди.

Відчувається — свято. Бож сьогодні і є свято в українському селі в Глен Спей. Громадяни цього села і гості сходяться на Благодарственну Святу Літургію, що незабаром почнеться в наміренні 90-річчя життя і 60-річчя священства о. крилошанина Стефана Клепарчука, довголітнього душпастиря і піонера — співбудівничого церкви св. Володимира, парафії громади в Глен Спей.

Довгі роки Всесвітній отець Ювілей безкорисно, скромно і тихо сповняв свої обов'язки священника, тож адячна громада вшанувала його святою бенкетом, який попередила Служба Божа.

Відкривають царські ворота. Перед престолом посередині отець Ювілей, на право Генеральний Вікарій Стамфордської дієцезії отець митрат Еміль Монастирський, а зліва — декан о. шамбелян Петро Федорчук. Перед царськими воротами о. крилошанин Карась, який впродовж 20-ти років був секретарем будівельного комітету, який від лютого — часу свого висвячення на диякона, — вперше має змогу служити при престолі в церкві, якої він був співбудівничим.

Починається Служба Божа. Божий люд разом зі священниками моляться за здоров'я їх улюбленого душпастиря. Співає церковний хор під орудою диригента Ядловського з Пасейку, де о. Ювілей довгі роки допомагав о. митрату В. Білінському у церкві св. Миколая. Вдячні хористи прийшли, щоб співом вшанувати свого колишнього душпастиря. Після

многочисливості, що його щиро відспівали всі миряни, закриваються царські ворота. Парафіяни залишають церкву, переходять дорогу на „Верховину“, де відбувається друга частина святкування, — бенкет на честь Всесвітнього отця Ювілята.

У приміщенні ідальні на „Верховині“, мов у вулицю. Люди гомонять, вітаються. Приміщення робиться тісненьким, бо біля 230 приятелів отця Ювілята прийшло привітати його.

Точно о 5-й годині по полудні, як було заповіднено, коли вже гості сиділи при столах, достойний отець Ювілей з дружиною під гучні оплески присутніх зайняли місце при головному столі. Коло нього зайняли місце, крім згаданих вже отців генерального Вікарія митрата Е. Монастирського і декана о. шамбеляна П. Федорчука, ще отці: протопресвітер Сергій Кіндзерський-Пастухів, та крилошанин Л. Мудрий і о. диякон Б. Карась. Під кінець бенкету засів за головний стіл адміністратор церкви св. Володимира вс. о. Б. Скасків, що із за інших обов'язків замінив о. Крилошанина Мек'я. Гільмана, конгресменів Мек'я, Гільмана, Папа, асемблеміна Кайсера, о. митрата В. Білінського, ігумена о. В. Гавліча, ЧСВВ; ігумена о. М. Кучма, ЧНІ; о. Т. Богольника, колишнього пароха церкви св. Володимира; о. Х. Войтиня, ЧСВВ; о. Пана-нока, о. крилош. Л. Мудрого; президента „Самопоміч“ Р. Гуглевича та багато інших приятелів о. Ювілята. На жаль, поздоровлень та благословень від Блаженнішого Патріарха Йосифа не можна було відчитати, бо хоч вислані 3-го жовтня прийшли до адресата щойно 25-го жовтня.

Особисто вітали Ювілята посади міста Ламберленд Пол Кін, який впродовж 20-ти років вів прохання присутніх гостей, взяти під увагу у своїх планах будівництва 1000-річчя Хрищення України, відбути це святкування в Українському Селі і на Верховині в Глен Спей. Довідки, що така пропозиція має всі практичні можливості. Цю пропозицію присутні прийняли бурхливими оплесками, а о. митрат Е. Монастирський обцяв передати це прохання Владиславу Лостену.

Молитвою закінчив цей пам'ятний день в Українському Селі у Глен Спей о. Б. Скасків. Гості ще довго не розкошились. Обступивши дорожню ім. о. Ювілята, стискали йому руку та бажали ще разом відсвяткувати в його церкві св. Володимира велике свято — 1000-ліття Хрищення України.

Отця Стефана Клепарчука (посередині) у 60-ліття священства вітають о. митрат Е. Монастирський (зліва) і о. шамбелян П. Федорчук.

дусь Червоняк і Адриянчик Павлюк. Відчитано численні привітання від президента Карте-та, президента-електа Рен-сена, губернатора стейту Н. Йорку Керя, Митрополитного Ординариату за підписом канцлера о. шамбеляна Р. Москаля, преев. Кир Мару-сина з Риму, сенаторів Джевітса і Мойнінгена, конгресменів Мек'я, Гільмана, Папа, асемблеміна Кайсера, о. митрата В. Білінського, ігумена о. В. Гавліча, ЧСВВ; ігумена о. М. Кучма, ЧНІ; о. Т. Богольника, колишнього пароха церкви св. Володимира; о. Х. Войтиня, ЧСВВ; о. Пана-нока, о. крилош. Л. Мудрого; президента „Самопоміч“ Р. Гуглевича та багато інших приятелів о. Ювілята. На жаль, поздоровлень та благословень від Блаженнішого Патріарха Йосифа не можна було відчитати, бо хоч вислані 3-го жовтня прийшли до адресата щойно 25-го жовтня.

Особисто вітали Ювілята посади міста Ламберленд Пол Кін, який впродовж 20-ти років вів прохання присутніх гостей, взяти під увагу у своїх планах будівництва 1000-річчя Хрищення України, відбути це святкування в Українському Селі і на Верховині в Глен Спей. Довідки, що така пропозиція має всі практичні можливості. Цю пропозицію присутні прийняли бурхливими оплесками, а о. митрат Е. Монастирський обцяв передати це прохання Владиславу Лостену.

Молитвою закінчив цей пам'ятний день в Українському Селі у Глен Спей о. Б. Скасків. Гості ще довго не розкошились. Обступивши дорожню ім. о. Ювілята, стискали йому руку та бажали ще разом відсвяткувати в його церкві св. Володимира велике свято — 1000-ліття Хрищення України.

У всіх привітаннях підкреслювалося духовне вальорі о. Ювілята як священника-душ-

Представники КРН в Бостоні зустрілися з сенатором К. Пеллом

Бостон, Масс. (В. — УКА). — Представники місцевого Комітету Поневолених Націй зустрілися 24-го жовтня цього року, зі сенатором Клейборном Пеллом, демократом з Ровд Айленду, для обговорення порушення національних прав поневоплених народів на Мадридській конференції. Сенатор Пелл є співпредсідником Конгресової Комісії для Безпеки і Співпраці в Європі та членом делегації ЗСА на конференції у Мадриді, яка розглядатиме виконання Гельсінкських угод.

Представники відділу КРН рекомендували сен. Пеллові, щоб делегація ЗСА порушила на Мадридській конференції право поневоплених народів у російсько-східній імперії на усамостійнення та повну державну незалежність. Також, крім національних прав, конференція у Мадриді мусить розглянути: русифікацію в поневоплених країнах, відокремлення національних церков, звільнення всіх політичних в'язнів зі союветських дюрер і концентраційних таборів та відтягнення всіх союветських військ із окупованих країн. Тому що поневолені народи

не будуть заступлені на Мадридській конференції, представники рекомендували, щоб делегація ЗСА поставила домагання про національні і людські права для поневоплених народів на денний порядок конференції. Представники дали сен. Пеллові окремого листа та інші матеріали, щоб він передав їх делегації ЗСА. Сен. Пелл пообіцяв, що зробить це.

У зустрічі, яка відбулася в бюрі сен. Пелла у Провіденсі, Ровд Айленд взяли участь: мгр Орест Шудлюк, діючий голова КРННай і заступник голови Відділу УККА в Бостоні; інж. Конрад Гусак — голова Відділу УККА в Бостоні; від латиських організацій — Арістид Ламберге, Ольгерте Кутцере і Станіслав Дулевські; від кубинців — Ізабел Ріверо-Аргуеллес. Присутнім був також Еарл В. Таттл, редактор місячника „Ситизенс Форум“ і неперіодичного журналу про поневолені народи „Труте“.

Представники литовських і афганських організацій — членів КРН, які не могли взяти участі у зустрічі, передали їхні уповноваження делегації.

Капеля Бандуристів концертус в Австралії

Для українців в Австралії друга половина весняного тут місяця — жовтня, пройшла під знаком зустрічі з Українською Капелю Бандуристів ім. Тараса Шевченка під керівництвом диригента Григорія Китагостого.

Прибула вона після багатогодинного лету до міста Сіднею. 45-члену Капелю привітали на летовниці у четвер вранці, 16-го жовтня ц.р., представники місцевого культурного і громадського життя, молодь у національній ноші, і репортери телевізії. Зустріч що записана на стрічку і передавано по телевізії того ж дня під час вечірніх новин.

В міському театрі в п'ятницю і суботу, 17-го й 18-го жовтня, відбулися успішні й багатолюдні концерти Капелі з різною програмою, в яку вперше включено австралійську популярну пісню „Волчінг Матілда“.

Під час міжконцертної прогулянки бандуристів познайомилися із осередками місцевого українського життя та зробили спільну знімку на тлі архітектурної інновації міської опери.

У неділю, 19-го жовтня, виповнювалося просторою залом, щедрими оплесками, квітами і гостинним прийняттям у Народному Домі зустріли українці міста Брізбен своїх довгоочікуваних бандуристів, які вранці наступного дня, в понеділок, 20-го жовтня, вже виїхали у далеку дорогу на протилежний беріг Австралії — до міста Перт над Індійським океаном.

Від місцевих українців вітали тут капеля Валентин Гончаренко, Михайло Дошак і Володимир Мандичевський разом із місцевою молоддю та членами громади. У модерній концертній залі міста Капеля Бандуристів збирала незабаром рясні і сердечні оплески присутніх українців та їхніх співгожоран. Після концерту вручили квіти і бумеранг, щоб повернулися до них.

Український День у Кергонксоні

Вже від довшого часу в колах української тутешньої громади при різних нагодах згадувало про конечну потребу і доцільність навести ближчий контакт із мешканцями українського походження у нашій околиці, які поселилися тут ще перед Першою світовою війною, і таким чином, скріпiti наш етнічний потенціал.

Цю думку підхопив Ініціативний комітет у складі: І. Хоманчук, о. д-р Б. Волошин, п-і Е. Ренер і проф. В. Бакум, і запропонував влаштувати Український День (Герітедж дей). Для цієї цілі створено ширший Громадський діловий комітет, що його очолює І. Хоманчук, який вирішив організувати цей імпрезу під патронатом місцевого Відділу УККА.

Встановлено дату імпрези на неділю, 28-го вересня цього року, на Союзіві.

Діловий комітет намітив кілька секцій для окремих функцій. Програмовою секцією займався проф. В. Бакум з допомогою п-і С. Барусевич і соти. П. Войновського. В організаційній секції працювала, крім Хоманчука, Аня Слободяна, яка займалася фінансовими справами. В інформаційній секції працювали: Осип Безкопояний, Володимир Клас і Данило Слободяно. Д. Слободяно навізав контакти з місцевою американською пресою, дав кілька інтерв'ю і таким чином дуже спричинився до успіху імпрези.

Збіркою матеріалів до видання запланованої брошури, а зокрема в підшукуванні осіб українського походження в цій околиці займалася І. Хоманчук, проф. В. Бакум, О. Безкопояний, С. Орловський, В. Цимбал, А. Євчин та А. Житинський. Опрацюванням брошури і інших інформаційних матеріалів — лєтучки, дописи до „Свободи“ — займалася виданича секція у складі: о. д-р Б. Волошин, проф. І. Корювицький, Дарія Горнякевич і д-р Р. Барановський. Цю гарно оформлену брошуру можна було набути за одного долара. Зготовлено також лєнту, яку всі учасники дістали при вступі разом з квитком на обід.

У передмові брошури сказано, між іншим, так: „Вони — ці вунки іммігранти.“

Із першим й очікуваним весняним дощем випривдали бандуристів гостинні українці Перту у поворотну дорогу, сердечно подякувавши за те, що не оминули їх, віддалених, як це трапляється із іншими відвідувачами Австралії.

Першою, на південному побережі була Аделаїда з її відносно численною і активно українською громадою представники якої зустріли літак із Капелю Бандуристів.

Концерт у величній залі Тавн Голл, як і попередній, був надзвичайно успішний. Гучними оплесками й тупітотом ніг слухачів вимагали повторних виконань. „Волчінг Матілда“ зірвала на ноги й флегматичних австралійців „Шел“! „Шел“! — вигукували вони. Після закінчення концерту тут же у одній із залів — „королівське прийняття“ влаштоване місцевим українським жіноцтвом.

У середу, 22-го жовтня — знову летовище, і знову в дорозі до міста Мелбурн. Місцева громада кількісно, здається, дорівнюється сіднейській. Тут заплянувано два концерти, які й відбулися із несподіваним успіхом у залі міського театру. У четвер ввечері, 23-го жовтня, у Народному Домі Мелбурну було влаштоване. Наступного дня, 24-го жовтня, Капеля повернулася до Сіднею, де дала позачерговий останній концерт вільності для місцевої української громади у Будинку Молоті.

Згодом у залі Українського Народного Дому відбувся прощальний бенкет, на якому промовляли представники різних організацій, вручали нагороди, подарунки та прочитали дотепну поему Василя Онуфрієнка, написану у стилі „Енеїди“ І. Котляревського.

Вранці 26-го жовтня, „обіхавши землю довкола“, бандуристи, дещо виснажені, але задоволені поверталися літаком новозеландської повітряної лінії у північну Америку.

Згадуючи заповіді своїх ділів і вселючючючись у закляти державних мужів Америки, пишуть відшукати своє коріння, вивчити традиції і притримуватися звичаїв країни своїх предків. Нинішня зустріч трьох поколінь українців і їхніх гостей має метою пригадати, як описано бути єдиними у різнородності.

Після обіду голова місцевого Відділу УККА М. Василік відкрив Свято українською мовою, а Д. Слободяно — англійською, вітаючи учасників імпрези, серед яких було багато американців.

Мистецька програма включала: виступ танцювального ансамблю під керівництвом Е. Оприско; декламації: О. Бакум — поема М. Драй-Хмара „Без назви“ у двох мовах, із її власним перекладом на англійську мову; О. Василюк — вірш Т. Шевченка „Іван Підкова“ в англійській мові; М. Василюк прочитав твір В. Стефаніка „Сини“, а Д. Стасюк — вірш С. Караванського „До мови“. Хор „Золотий Гоїм“ під диригентурою проф. В. Бакума проспівав кілька пісень у двох мовах. Мистецьку частину закінчив поет Святослав Караванський своїми цікавими гуморесками.

Декорацією сцени займався соти. П. Войновський. В глибині сцени висіла величезних розмірів карта України, а спереду сцени по боках відповідно розміщені герби областей України із тризубом посередині, виконані власноручно соти. Войновського. Крім того, була виставлена дуже цінна збірка соти. Войновського поштових значків і грошей України. С. Барусевич з допомогою інших панів влаштувала дуже гарну українську кімнату із зразками народнього мистецтва. Відвідувачі мали змогу зробити собі по низькій ціні фото знімки в гучульському строю, з чого скористало багато осіб.

Вміжчасі виступали з короткими привітаннями американські гості: конгресмен М. М'Г'ю, асемблеміні Мавріц Д. Гінчі та інші кандидати на стейтських конгресменів обох партій.

Успішний концерт у парафії Святої Тройці

Рафаїл Венке

Українська православна парафія Св. Тройці з нагоди 25-річчя її заснування влаштувала концерт, що відбувся у суботу, 4-го жовтня ц.р., в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні Н.Дж.

У переповненій публічній залі голова ювілейного комітету І. Галій теплим словом привітав Владику Константиана, протопресвітера Артемія Селеніну, священників католицької церкви: пароха о. Володимира Кучма і о. Перетятка та багатьох інших.

Хор парафії Св. Тройці, що виступав двічі, відспівав пісні і арії Кошиця, Веделя, Бортнянського, Леонтовича і Гулака Артемовського, та одну пісню композиції та одну пісню композиції свого диригента Дмитра Олійника. Диригент Д. Олійник вив'язався похвальною зі свого не легкого завдання. Хористи цього хору переважно працюють цілий день і ім не легко приходиться на проби. Але ентузіазм і любов до рідної пісні поборюють всі труднощі, а диригент вміє заохотити хористів до солідної підготовки, і тому хор зробив добре враження на публіку.

Солістом у канті „Ой, зішла зоря“ був протодиякон В. Поліщук, який має гарний бас-баритон і відчуття стилю, а Рафаїл Венке втворював йому милозвучним тенором.

Солісткою у „Владико неба і землі“ при аккомпаньєменті А. Мірчука була Віра Яворська, наділена від природи великим і звучним сопраном. Школа, що життєві обставини не дозволили їй посвятити себе вокально-музичним студіям, бо її голосовий матеріал надається до опери.

Притягаючою силою цього концерту був Андрій Добрянський, бас-баритон, соліст Метрополітальної Опери в Нью Йорку. В нього повнозвучний голос з притаманною йому теплою і великою скалою виразових засо-

бів. Співак вибрав 6 українських пісень, які настроєм і змістом підходили до цього ювілейного концерту. Він співав пісні В. Барвинського, М. Лисенка і М. Вериківського. „3 молодості мост“, кийський напів. Добрянський сам опрацював. До блискучого виступу А. Добрянського, крім голосових і виконавчих вальорів, спричинилися також незвичайно виразна дикція.

Дискретним аккомпаньором нашого співака був Роман Стецур. Ансамбль бандуристів ім. Лесі Українки при Об'єднанні Українських Православних Сестричтв під керівництвом Ніні Галіон виконав молитву і п'ять пісень Шамо і Яшенка. Молоді, гарні виконавці не лише виглядали мальовничо, але їх ансамбль зіграв і зіспівали. Вони залишили у публіки миле враження.

Улюбленець публіки, концертний скрипаль Рафаїл Венке відіграв романс Степанового і „Рондо Капрічозо“ Сен-Санса. Зразу пізнати, що наш скрипаль працює над собою і тому є „у формі“. Він уміє відобути зі скрипки ніжно-солодкий спів, а також звучне форте з емоційним ступенюванням динаміки. Віртуозне виконання Рондо викликало спонтанне захоплення публіки.

Конгеніальним аккомпаньором був Карло Себак повний огнистою темпераменту і пікантною ритміки. Валя Калин, акторка українських театрів, яка походить з відомої української акторської родини, рецитувала три фрагменти з „Неофити“ Шевченка. Пройнята хвилюючими, бурхливими і нестримними почуттями вона справді оживила подум'яні слова Шевченка.

Після закінчення концерту публіка була запрошена на перекуску, під час якої при дружній розмові ділилися своїми враженнями про що вдало імпрезу.

Дарія Горнякевич-Караванський

Вийде книга про Зборівщину

Книга про Зборівщину, — частину Галицької землі над берегами Серету, Трири і Золотої Липи, передана вже частинно до друкарні, проте все ще надходять нові матеріали до редагування.

Імпреза відбулася в залі „Веселка“ на Союзіві. З приємністю і вдячністю треба згадати, що заію відвідувачів директор Союзівки на цю імпрезу безкорисно. Програмово справно керував Роман Швед, який вив'язався блискучо із свого нелегкого завдання.

Після вичерпання точок програми закінчало слово мав І. Хоманчук, голова ділового комітету, який подякував усім за численну участь і поміч у влаштуванні цієї вдалої імпрези. Свято закінчало відспіванням національних гімнів, українських і американських.

В імпрезі взяли участь понад 650 осіб. Чистий дохід із імпрези розподілено так: КВУ — 300 дол., Інформаційне Бюро у Вашингтоні — 200 дол., Оборона політичних в'язнів — 200 дол., Парк Бабин Яр в Денвері — 50 дол.

На Фонд українського голосту зарезервовано суму 200 дол. Залишилося 250 дол. на витрати, пов'язані з дальшою працею у підшукуванні людей українського походження в цій околиці та влаштуванням подібних імпрез.

Організаторам цієї вдалої імпрези й усім, які будь-чим причинилися до її успіху, належить признання і подяка.

Роман Барановський

Д-р Б. Гайдукевич — на міжнародному симпозиумі

У Копенгагені, Данія, від 6-го до 10-го вересня цього року відбувся Міжнародний епілептичний симпозиум. Такі симпозиуми відбуваються щороку в різних частинах світу і на них з'їжджаються професіонали для обсяжної інформації з найновішими методами у лікуванні епілепсії. Під час згаданого симпозиуму д-р Богдан Гайдукевич виступав доповіддю на тему „Незв'язана вальпроїнова кислота у епілептичних пацієнтів, лікуваних синхронічно також іншими протиконвульсійними засобами: інтерпретація цієї кислоти в плазмі пацієнтів“.

Вальпроїнова кислота — це найновіший протіепілептичний лік, який часто приписують із іншими протиконвульсійними ліками для ефективнішої контролю епілептичних проявів. До цього часу концентрація незв'язаної вальпроїнової кислоти у плазмі була невідомою, та не практиковалася і тому клінічно не можна було встановити, скільки даної кислоти в'яжеться з іншими терапевтичними засобами, а яка частина залишається вільною до терапевтично-ефективної дії. Нова метода визначення вільної концентрації, себто не зв'язаної з білками вальпроїнової кислоти, яку опрацював д-р Б. Гайдукевич і про яку він говорив в часі згаданого симпозиуму, дає дає перед тим незнану можливість визначення активної частини згаданого ліку в крові, а тим самим, більш ефективну контролю конвульсійних потресень.

Д-р Богдан Гайдукевич

Д-р Б. Гайдукевича запрошено написати статтю з поширеною версією його доповіді для опублікування у видавничстві Ревен Пресс, яка має появиться у формі статті у книжці під заголовом: „Досягнення в епілептіології на 12-му Міжнародному симпозиумі епілепсії“.

Д-р Богдан Гайдукевич здобув докторат з хемії в Детройтському університеті, провів один рік на післядипломних студіях в Університеті у Торонто, після чого — ще один рік на Вейнському університеті в Детройті, Мічиген. Від 1972 року працює директором клінічної Біохемічної лабораторії Епілептичного осередку в Детройті, Мічиген.

Д-р Гайдукевич, його дружина Лідія, з дому Смалт, та трі сини — Юрій, Андрій і Олександр — члени 20-го Відділу УНС в Детройті.

В. Т.

Вступайте в члени УНС!

Вступайте в члени УНСОЮЗУ!

Будова церкви в Лорді поступає...

Як уповажнений французьким урядом архітект української церкви в Лорді, на будову якої складають свої пожертви українці із усіх поселень всіх частин світу, почуваюся до обов'язку подати звіт із інспекції будови, переведеної в дні 15, 16, 17-го жовтня цього року.

Як було подано в пресі, проєкт та плани церкви в Лорді були апробовані урядом і дозвіл на будову був виданий ще 28-го вересня 1979 року, але сама будова не могла початися із-за браку вистачаючих фондів. Коли на протязі зими, на заклик невислушано о. Василя Прийма, фонди децю побились, а інфляція почала широкі шляхи, приступлено до переговорів із різними будівельними фірмами у самому Лорді та довколишніх містах Тарбу та По. Остаточно вибрано фірму "Жіль" із Лорду, яка була рекомендована церковними чинниками як гідна довіри. Контакт на будову підписано з кінцем червня н.р. Після підготовки та усунення будови до існуючого дому, в липні почалися власні будівельні роботи.

Як архітект, мав іхати на інспекцію, але несподіваний випадок із 9-го липня н.р. завіз мене в шпиталь на два тижні, а описля — двохмісячний період видужування. Уміжжач будова значно сповільнилась, бо серпень — це час вакацій у Франції. За дозволом лікаря я поїхав до Лорду 15-го жовтня. Дошва погоди привітала мене в Парижі на летищі Де Голля, звідкіль я переїхав на летище Орлі автобусом. Там я сів у місцевий літак та за годину був вже в Лорді. Доцідаль падав, але це не відірало у мене ентузіазму та великого зворушення, коли я побачив будову церкви...

Перебудова закупленого дому, з яким церква сполучена простірним вестибюлем, вже завершена трьома позовами, а зовнішні стіни четвертого позова вже частинно збудовані. В будівлі самої церкви вже вбудована долина церкви з простірною залом та вихідними сходами із двох кінців, а стіни самої церкви виведено далі вгору стелю перекрито залізобетонною плитою, залишаючи восьмикутний отвір на копулу, стіни якої теж вже муруються. Вся конструкція як будови, так і самої церкви — це вшлості мурована будова із залізобетонними елементами — підлоги, стелі, накриття отворів, сходи тощо. Отже, наскрізь вогнетривала будівля, яка буде існувати довгі, довгі роки, а кошт за безпечення якої через це буде нижчий.

На цілоденній конференції інженерів будівельної фірми "Жіль" обговорено та рішено цілий ряд питань ужиття якнайкращих будівельних матеріалів для закінчення будови, розв'язано ряд проблем, головню із новим дахом прибудови до існуючого дому, щоб задовольнити нові вимоги будів-

вельного уряду. Доданий четвертий позем буде мати терасу у своєму обсягу. Тут прийнято мою розв'язку побудування малих сходиів на цю терасу, схованих майже в цілості в обсязі даху, щоб не попусувати усталеної лінії даху. Всі зовнішні стіни церкви будуть покриті спеціальною штукатуркою (виправною), дахи покриті кам'яними плитками, бані покриті мідяними плитками, а кулі на копульних лихтарях із хрестами будуть позолочені.

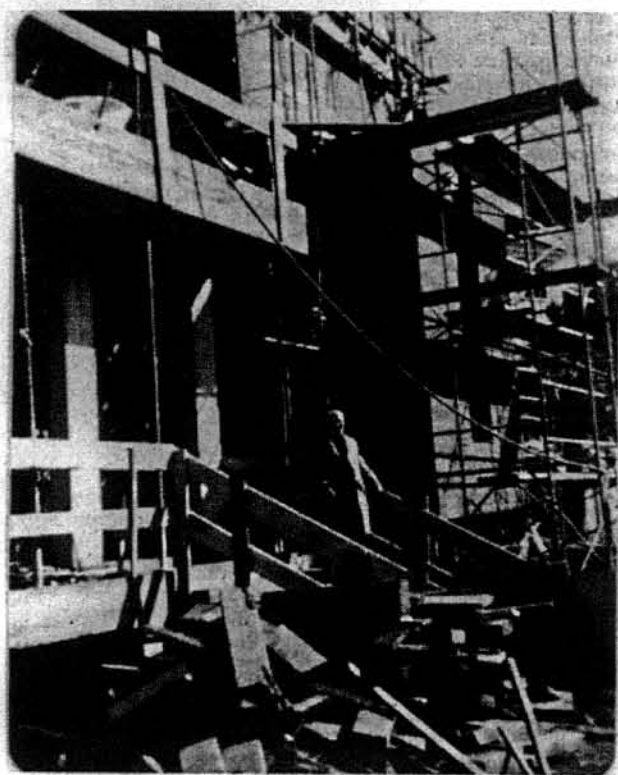
Церква в Лорді заложена на пляні хреста, середня квадратна частина завершена 8-бичною великою, відкритою зсередини копулою, яка досягне висоти 20 метрів, (60 американських стій). До середньої основи прилягають чотири рамена, на яких є менші копули. Ця традиційна архітектурна композиція українських церков буде постійним виявом української присутності у тому славному місці християнства, яким є Лорд. Це все збудовано пожертвами українців із всіх закутків світу.

Для мене, як архітекта проєкту, немає більшого задоволення, як побачити свій твір в будові. Річ ясна, цього не сталося б, якщо б не те, що відповідні французькі чинники визнали мій другий диплом із Відріа і видали дозвіл бути архітектом для української церкви. Франція не визнає американських дипломів. Французькі ж архітекти жадають гонорар — 15 відсотків коштів будови. Товариство св. Андрія — власник будови заощадив в цей спосіб кілька тисяч доларів, які зможе витратити на влаштування дому, де буде 21 кімната для наших паломників, які і повне вивідування церкви з іконостасом.

Будова вимагає також нової інсталляції опрівання, електричного освітлення та санітарних улаштувань. Буде нова кухня, дві великі їдальні, сходи тощо. Коли буде закінчений цей проєкт, а має це статися до літа нас-

Українська католицька церква і будова в Лорді.

Інженер-архітект Мирослав Д. Німців під час перевірки будови.

тупного року, — будемо мати будівлю, вартістю понад мільйон доларів, тобто, це фонди, які невислушав о. Василь Прийма не усунуто зібрати.

Як було подано в часописі, у середу, 13-го вересня, відбулося посвячення наріжного каменя, а влітку 1981 року планується посвячення вбудованої церкви, саме в часі міжнародного євхаристійного конгресу — від 16-го до 23-го липня 1981 — із участю найвищих церковних достойників.

З великим задоволенням та твердою вірою, що це велике діло будови української церкви в Лорді буде успішно закінчене, повернувся я до Вашингтону, щоб продов-

жувати працю над будовою собору, до лінійної частини якого відкрито та посвячено 14-го вересня н.р.

Пожертви на будову церкви в Лорді слід посилати на адреси:

В Америці: Selfreliance Federal Credit Union, 2351 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 c/o Rev. Wasyl Pryjma, Account No. 20863, USA.

В Канаді: St. Mary's Credit Union, LTD, 278 Bathurst St., Toronto, Ontario M8T2X6, Canada.

У Франції: L'Abbe Pryjma, Wasyl 27, rue Adolphe-Coll, B.P. 3168, 31027 Toulouse, France.

Мирослав Д. Німців

Концерт мистецьких груп у Чикаго

День 21-го вересня 1980 року залишається надовго у пам'яті української громади великого Детройту. В цей день відбувся гостинний виступ чоловічого хору "Сурма" під диригентурою д-ра Василя Трухлого, з участю танцювального ансамблю "Україна" під керівництвом хореографа Євгена Літвінова, аккомпанювала Надія Савин.

Концерт відбувся у прославленій аудиторії уоки Фіндджералд у Воррені, Мічиген. Не зважаючи на літній сезон та не дуже сприятливі детройтські обставини, громада доласла численною. Багатовишній репертуар хору, а особливо його мистецьке виконання та виступ танцювального ансамблю були дійсною насолодою для присутніх, які якими оплесками нагороджували виконавців.

Хор започаткував свій виступ "Отче Наш", кийського напіву, в музичній обробці Григорія Китастого. Вже після першого виступу можна було констатувати, що хор добре голосово збалансований; що співає чисто і ритмічно з відповідною динамічністю.

У першій частині програми переважав класичний репертуар, який вимагав багатовишній від виконавців, великої технічної підготовки та поважної праці й чистоти тону. Виконані пісні — це перлини українського хорового мистецтва таких композиторів: К.Стеценка, О.

Нижанківський, М.Лисенко, П.Ніщинський і К.Кривенький.

Другу частину програми виповнено більш мелодійними та легшого жанру народними піснями і коломийками у музичній обробці М.Лисенка, О.Кошиця, Г.Воробкевича, К.Стеценка, А.Гнатюшина і І.Шамо.

Хор багатий сольовими виступами. Солоїстами були: Б.Глібчук, В.Зарицький, М.Козицький, М.Крихтяк, О.Шарун, Я.Головко, М.Желіховський, М.Филипович і Я.Петраш.

Програма вечора була урізноманітнена виступами танцювального ансамблю "Україна" під керівництвом невідомої будови з України хореографа Євгена Літвінова, які були влетіні поміж хорів точки. Танцювальний ансамбль у першій частині програми виконав "Русинчик", третю частину "Запорожця" та "Закарпатське", а в другій "Весілля".

Танцювальний ансамбль "Україна" — це найбільша мистецька одиниця у вільному світі, неперевірена своїми виступами. Вже сама поява на сцені цього численного мистецького ансамблю, переважно молоді, зробила велике враження, не згадуючи вже про технічне виконання, яке є дійсно на високому рівні.

Подяка й честь мистецьким одиницям Чикаго, дійсним амбасадорам української пісні й танцю у вільному світі.

В.Т.

Відзначення 30-річчя

ОДУМ-у у Чикаго

У суботу, 8-го листопада 1980 року філія ОДУМ-у в Чикаго відзначила 30-річчя своєї праці ювілейним бенкетом з виступом мистецьких сил філії і забавою в залі української католицької парафії святого Йосифа. Головного доповідачем був голова Центрального Комітету ОДУМ Віктор Педенко з Канади, а співдоповідачем — Віктор Войтихів із Чикаго.

Ювілейний бенкет однієї з найактивніших філій ОДУМ-у на американському континенті звеличили своєю присутністю делегати від різних громадських та релігійних організацій. Федеральну Кредитову Кооперативу "Самопоміч" репрезентували Омелян Плещевич, голова Світового Кооперативного Руху, та Роман Мицик, голова Ради Центральної Кооперативної Америки. В своєму письмовому привіті вони пишуть: "ОДУМ — це організація, що найбільше плекає українські традиції й українську духовність та вщеплює тисячолітні культурні надбання українського народу в душі своїх молодих членів. Дорогі юнаки і юначки одумівці! За 30 років Вашої праці, Ви зробили дуже багато, і ми віримо, що перед Вами ще більші завдання, які Ви гідно виконаєте для добра і на славу українського народу. Український Кооперативний Рух, а Кооперативна Каса, "Самопоміч" в Чикаго зокрема, знаходила належне зрозуміння, як у Вашій організації, так і в окремих членів, які займають керівні позиції в кооперативному русі. Ми віримо, що і в майбутньому Ви всі будете активно співпрацювати з Українською Кооперативною для скріплення української економічної сили й української піднесеності". Каса, "Самопоміч" передала чек філії на тисячу доларів. Інші делегати разом з привітом також склали свої пожертви для виховної праці ОДУМ-у, а саме: Українська Шалниця, "Певність" — 250 дол.; українська православна катедра святого Покрови — 150 дол.; д-р Ілля Мула — 100 дол.; по 50 дол.: українська православна парафія св. Володимира і св. Софії та Союз Українок Америки, відділ Алли Горської; по 30 дол.: Олександра Пелюхівський та Тетяна і Андрій Шкребєць; по 25 дол.: Братство Кошицьких Вояків Першої Української Дивізії; українська католицька парафія св. Йосифа та Український Братський Союз. Добродій ОДУМ-у Таран, з Індіан, вирізняв для чикагської філії велику емблему ОДУМ-у, яку вручено на бенкеті філії.

Особисто вітали ОДУМ лише Ліда Ткачук від Плату та Оксана Мельник від господарів парафії, де відбувався бенкет парафії св. Йосифа, де танцювальна група ОДУМ-у "Метелиця" постійно має свої проби. Письмові привіти насліпи від Союзу Українських Адвокатів; СУМА; спортивного товариства "Леви"; кооперативу "Самопоміч"; УНСОУ; школи українознавства "Рідна школа"; видавничого комітету творів Романа Заводича; дитячого хору "Молода думка"; редактора журналу ОДУМ-у "Молода Україна" Леоніда Ліщини; філії ОДУМ-у в Гошен-Елгарді в Індіані; голови ОДУМ-у ЗСА Андрія Шевченка, редактора журналу "Українське козацтво" та інших. Між присутніми, яких на бенкеті було коло трьох сот осіб, був голова філії УККА д-р Мирослав Хар-

кевич, подружжя Самбірських, керівники однієї із найстаріших українських радіопередач в Чикаго, які вітали ОДУМ на своїй передачі: Раїса Мороз, новопритула дисидентка, яка тепер мешкає в Чикаго, та багато інших.

Бенкетом керували молоді одумівці Маруся Луппо і Тарас Коновал. Вони представили учасникам бенкету голів філії, які були присутні на бенкеті. Першим головою філії ОДУМ-у був Олександр Луппо. Після нього очолювали Павло Коновал, Олексій Пошиваник, Олексій та Василь Коновали, Володимир Косогор, Віктор Войтихів, Микола Скиба та Іван Іващенко. Тепер головою філії є Микола Сидельник. Представлено також осіб, які колись вклали багато праці в філії: Дмитро Грушевський, Данило Завертайло, Анатолій Луппо та Микола Осовський. Щоб ОДУМ мав місце на сходах та проби, подбала управа корпорації "Свобода", яка придбала і утримувала Дім ОДУМ-у, який тепер продано, але підшукується інший у країнській околиці. Головами корпорації були Андрій Шидогуб, Лука Ботвин, Василь Косогор, Василь Мирутенко, Федір Ревенко, Володимир Котенко і Павло Коновал. Товариство Одумівських Приятелів, жіночий відділ, багато допоміг філії у праці. Цей відділ очолювали Оксана Масловська, Валентина Косогор, Наталка Ревенко та Параска Завертайло.

У мистецькій частині бенкету виступив танцювальний ансамбль "Метелиця", яким понад десять років керує Іван Іващенко, а допомагає йому вчити дівчат Алла Воловська. Ансамбль виконав два танці — "Дівчина по гриби ходила" та "Перекладка". Танцюристам аккомпанювали на акордіонах син Павло і батько Олексій Пошиваник.

Ансамбль бандуристів ОДУМ-у існує від 1964 року. Першим його керівником був Григорій Китастий. Ансамбль бандуристів під керівництвом Євгенія Косогора виконав дві пісні: "Жито, мати" та "Тиха вода", українська закарпатська народна пісня. Ансамбль бандуристів ОДУМ-у виступив на бенкеті вперше у своїх нових строях: Стрій для членів струнного ансамблю та ансамблю бандуристів (понад 50 осіб) допомогла виготовити Анна Кульчицька, знавця української ноші.

Мистецьку частину бенкету закінчив струнний ансамбль ОДУМ-у під керівництвом Віктора Войтихова. Цей ансамбль продовжує своє існування репрезентував ОДУМ та українську громаду на різних національних фестивалях, по школах, університетах, музиках та інших імпрезах. Він виконав: "У чикагському таборі" муз. Ошайні; "Юнку" Л. Дейстрета і М. Франсі та "Ми обіхали землю навколо", марш ОДУМ-у, музика Григорія Китастого.

Для відзначення 30-річчя філії Чикаго виготовлено жетони, роботи Миколи Сидельника, які вручено усім учасникам мистецьких груп та всім особам, що чимось допомогли в праці філії на протязі 30-ти років.

Ювілейний бенкет закінчено забавою від звуку оркестри "Мрія", яка продовжувалась до пізнього ранку.

Око

ПОРАЗКА...

(Закінчення зі с тор. 2)

консерватисти мають дійсну силу у Вашингтоні: вони контролюватимуть Сенат й матимуть ефективний вплив на Палату Репрезентантів через коаліцію з консервативними демократами з півдня, які дуже часто голосують разом з республіканцями.

Дальший курс американської політики на домашньому й закордонному фронтах залежатиме від Регена та його найближчих співробітників. Одне є певне: Реген не повторить таких тактичних помилок, що їх робив Ніксон. Багато з його дорадників відзначаються великим знанням, уже доказаними здібностями та експертизами у різних ділянках життя. Багато з них, займаючи свої становища в Уряді як спеціалісти, знатимуть чого потребує Америка для повернення її давньої сили й значення.

Праця над змінами

Реген уже опрацює через своїх експертів, такі проблеми, як: інфляція, податки, різні урядові директиви тощо.

Найважливішою проблемою — поза інфляцією, податками і безробіттям — є проблеми американської закордонної політики, спеціальна ділянка, в якій ми зможемо побачити величезні різниці між політикою Регена й політикою Картера. Підхід Регена, на нашу думку, матиме куди більший ефект на американських союзників у світі, як це була за президентури Картера. Реген має глибоко-вкорінену віру в принципи демократії та основні свободи людства, як теж вроджене недовір'я до Совєтського Союзу та комуністичної ідеології.

Можна сподіватися, що основні зміни в американській закордонній політиці заторгнуть такі справи як американсько-совєтські стосунки, права людини, та більш "агресивну" американську пропаганду до народів третього світу та поволеріш народів, вказуючи на плоди правдивої сво-

боди, якою вітаються Америка та її демократичні союзники.

Вибір Регена на Президента ЗСА привітали всі західноєвропейські союзники Америки з одушевленим, висловивши надію, що новий американський Уряд виявить сильні риси провідництва, якого вони не бачили за адміністрації Картера. Вправді, деяких дипломатичних пріоритетів Регена вони не знають, або не розуміють покищо, але це часом вийнється, а головню з хвилюючої іменування нових дорадників Регена на ключові позиції в американському Уряді.

Підхід Москви

Цікавий підхід Москви, яка зараз по висліді американських виборів, заатакувала президента Картера. Московська урядова преса пояснила, що Картер програє тому, що він "зламав сотні обіцянок", які він дав американським виборцям в 1976 році. Звичайно, в мисливщині, совєтські речники не раз твердили, що їм краще було співпрацювати з "реакціонером" Ніксоном як з "лібералом" Картером.

Річ певна, що совєтські спеціалісти чекають на склад нового кабінету Регена та інші ключові назначення, включно з новими амбасадорами, щоб зорієнтуватися, яка буде політика на напрямку Регена щодо Совєтського Союзу та відновлення переговорів про обмеження нуклеарних зброєнь.

"Мовчазна" чи "моральна" більшість? Американці осягнули тепер свою політичну ціль: консервативний Уряд у Вашингтоні. Вона повинна тепер закінчити "словесну війну" з лібералами, а взятися до праці й показати американському народові, що він не помилявся у своїх сподіваннях, вибираючи республіканського Президента та даючи йому змогу дібрати таких співробітників, які допоможуть йому виконати його обіцянки дані перед виборами.

Помер св.п. проф. Лев Окішневич

Проф. Л. Окішневич

проф. Окішневич, працюючи в Конгресовій бібліотеці Покійний був дійсним членом обох названих наукових установ, які друкували його твори. Д-р Кіпель відмітив живу участь Покійного в культурному, зокрема науковому житті білоруської громади у вільному світі, а д-р Падох подав життєпис проф. Окішневича і його неперерічні заслуги для української науки, зокрема в ділянці історії державного права України. Складаючи бібліографію друкованих праць Покійного, він ствердив, що на 101 твір 27 творів були надруковані в білоруській мові.

Дружина Покійного Віра Окішневич складала подяку учасникам похоронів, після чого о. Непрель відмовив молитву.

У часі трини присутні склали свої грошові дари на установи, в яких трудився і які цінували проф. Окішневича на Українській Вільній Університет — 130 дол., та на Білоруське Наукове Товариство ім. Шевченка по 65 дол. Пожертви для відшукання пам'яті Покійного склали: Віра Окішневич — 60 дол.; Галина Сеґейда і д-р Юрій Міроненко — по 30 дол.; Ірена і Ярослав Падохи — по 25 дол.; Марія Кін та д-р Витовт і Зора Кіпелі — по 20 дол.; інж. Д. Олішник, Ольга і Іван Люті, Гелена Прокоса і Гервот Прокоса — по 10 дол.; о. С. Непрель, о. Я. Брушків, М. Войтенка, Софія Швед, О. Вустер і Л. Вустер — по 5 дол.; а по 2 дол. — М.Бойчук і Зоря, разом — 260 доларів.

Я.П.

Вечір репортажів 64-го Відділу СУА

64-ий Відділ СУА, відомий зі свого зашквалення життям громади, з якою він тісно співпрацює, влаштував вечір репортажів, який відбувся в суботу, 18-го жовтня ц.р., в домі ВІС СУА.

Звідомлення з XIII Конгресу Укаїнців Америки подала голова Відділу Христина Навроцька, делегатка Екзекутиву СУА на цей Конгрес, та Оксана Шурова делегатка Відділу. Х. Навроцька об'єктивно подала події, які попередили XIII Конгрес, а саме: непередбачені зміни складу Номінаційної комісії, яку власне вплинули на вислід Конгресу. Як член тієї Комісії вона розповіла про перебіг її нарад, зазначаючи, що атмосфера на нарадах була товариська але "більшість була неуступчивою. Так двома голосами перемогло ліву частину Комісії представити на пленумі Конгресу. Події, які заіснували згодом, були точно описані у "Свободі", тому про це не було мови. Звернула увагу на недосконалість парламентарних правил у проведенні Конгресом.

Беручи участь у Комісії дослідів сучасного стану в Україні, Х. Навроцька подала коротке звідомлення про

перебіг її нарад, підкреслюючи, що доповіді д-ра К. Савчука, інж. О. Зінкевича і ред. Я.Гайваги були дуже цікаві. Завважила до них д-р Ніни Строкатої-Карававич, на її думку, не влучні.

О. Шурова подала у своєму короткому звідомленні позитивні й негативні Конгресу. До позитивних зачислила велику участь делегатів і вибір молоді людини на председника.

До негативів зачислила сторонність председника, поведінку деяких делегатів та неправильність вибору комісії.

Третій репортаж, непов'язаний з подіями у громаді, був з прогуканки до Перу Наталії Макаренч. Доповідачка напочатку зазначила, що хіба, однією спільною ціллю цих репортажів є те, що і до Перу, і на Конгрес неповинні іхати люди з високим тиском крові.

Репортаж був дуже цікавий, бо Н. Маркевич подала історію цієї країни та її питомості. Показом гарних і добрих прозірок з цієї прогуканки закінчився вечір репортажів.

Н.Н.

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!

Володимира Барагури

МЕЧ І КНИГА

ЗБІРКА ІСТОРИЧНИХ І БІОГРАФІЧНИХ ОПОВІДАнь

ДРУГЕ, ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ, З КОЛЬОРОВИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВИЧА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА

"Меч і книга" — це необхідна допоміжна лектура при навчанні українознавства.

112 сторінок — ціна \$6.00 + \$1.00 пересилка

Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує 5% знятого податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

"СВОБОДА" BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Українське мистецтво живе

(Виставка в Чикаго)

Проф. М. Гуміняк із частиною своїх експонатів

Ще одна виставка? Так, це одна виставка, і цим разом я була присмодно здивована, бо хоч виставку влаштували учні курсів українського народного мистецтва, Чикаго 28-го вересня ц.р. у домі СУМ-А своїми експонатами багато з них досягло рівня справжнього мистецтва.

У першу чергу величезне призначення належить директору курсів проф. Михайлові Гумінякові, який присвятив цим курсам не тільки весь свій час, всю свою любов до мистецтва, але, можна сміливо сказати, все своє життя. Його відданість і дбайливість та мистецьку руку видно у працях, виставлених його учнями. Сам він мистець високої класу, добрий педагог і великий знавець українського народного мистецтва. Його власні керамічні твори в київському, полтавському, у цукільському стилі та в петриківському розписі віддзеркалюють абсолютності та прецизії високомистецьке виконання.

Крім курсантів, у виставці взяли участь також учителі: Меланія Дубицька — вишивки і ляльки в народній нощі, та Віра Саміца — писанки. Виставлено також кераміку київського бароко св. п. Ярослава Сени; інкрустації неперевершеного Дем'яна Стельмаха та незвичайно прецизні писанки Стефана Трої. З-поміж курсантів у виставці взяли участь Євгенія Бяла, Галина Загородна, Ольга Дяченко, Ольга Семішина, Марія Дрозд, Леся Дерех, Лариса Кеца, Лариса Пундлі, Віра Саміца, Ірина Гасцяк, Галина Гордінська, Ада Крис, Марія Стахів, Лідія Світник, Дольорес Заставний, Т. Орлик, Зенон Галамай і Петро Стахів.

Немає правди діти, всі експонати були на високому рівні, але деякі вирізнялися окремо, притягуючи око глядача. Ляльки в

Зена Матла-Рихтицька

Репортаж з Атланти

У переїзді зі соняшної Флориди у зимну Канаду постійно зупиняємося в Атланті. Шасливим збігом обставин цим разом в неділю, 19-го жовтня, відбувся в Атланті у приміщенні Нордсайд Уменс Клуб День української культури, влаштований 14-им Відділом СУА.

Хоч осям барвистих ляльок, які організували збирання експонатів, укладають виставку, вчать дітей співати, співають і грають на бандурах ліляють вареники, заставляють своїх чоловіків носити столи тощо — приходить на думку стрілецька пісня: "Хто ж то там іде і перід веде? Диво, це ж наші дітвора. Личко як мак...душа...завзвта."

Українські молоді дівчата, жінки, матері, організувалися, щоб навчити своїх дітей всьому, що українське, та освідлювати американське довілля в Україні. Вони вчителювали в українських школах, які самі зазнавали; провадили музичні ансамблі, влаштовують культурно-мистецькі виставки, доповідей і імпрези в українських та американських установах.

Організатором цієї імпрези була Оріс Палюх-Фішер. Вона замінала голову, влаштуванням виставки українського народного мистецтва, яку скомплектовано з приватних колекцій Любо Кучмака, Яросі Ярем-Гайдука і Тани Басняк-Бойуня, яка, зокрема, приготувала показову рідзину ввечері і комплект українського видшваного весілля. Олі Цегельської-Андервуд, Альвіну

Дітчий спів єніс також

ЧАРІ

Це був звичайний жовтневий день, 5-го жовтня; правда, гарний, соняшний, позолочений — так як жовтневий і належить. Якщо імпреза припадає у гарну погоду, буде більше публіки. Отже, хор „Дніпро“, що прибув до Чикаго з Міннесоти, мав щастя. Спонзорували цей концерт дві солідні організації: УККА і 8-й відділ ООЧСУ, вони ж і постачали більшу частину публіки. А решту приклікала добра слава цього талановитого колективу, що вже був тут раніше.

Програма складалася із двох частин і була переділена на коротку перерву: як сказано 15 хвилин, то так і було. Диригент любить пунтуальність. Відкрилася завіса, виступив на сцені гарно вбраний хор. Спереду жінки в білих, скромно вишитих сукнях. В хорі багато молоді, прийнятні, молодих виглядом більше ніж старших. Ледве помітний знак від диригента — і, як лебедині крила, майнували жіночі руки і склалася граціозна і невимушена. Ше один помах диригентової руки і полинула пісня, релігійний кант „Через поле широкое“... А далі — три спогоди з України: піхти пшениченьку на горі, і про ту червону калину, що ми її вже понад півстоліття підіймаємо та ніяк не підіймемо, і про те жито, що в нім не одну тисячу наших козаків убито, і про тополі, що приходять до нас на чужину, як приходять вмирати. І „Україно, любов моя“, і ще кілька пісень із батьківщини, співзвучні нашим серцям. І все так негласно, чарівно... Вразіння таке, що хор на повну силу не співає, бо не хоче кричати чи гриміти, як те роблять багато інших, навіть добрих хороших колективів. Залишається враження, що хор „Дніпро“, як треба зжати співають, це сльозами; можливо, це в деяких піснях і варт було б зробити.

На тлі хорівого співу (часом а-капелла, часом із делікатним фортепіанним супроводом) вимальовуються гарні солісти; в першу чергу — ніжоголосо Кіра Цареградська, чудовий баритон М. Даниленко, а також співак з дуже цікавим камерним альбомом — Лідія Меєк.

На зміну виходить тріо (поки що безіменне): Цареградська-Амбросяк, Лідія Меєк і Кіра Цареградська; а в другій частині програми — вокальний ансамбль, що має власне ім'я: „Євшан-зілля“ Душею обох цих колективів є та ж срібногласа Кіра Цареградська, що вміє також і гармонізувати. Хор виконував пісню „Чорногора“, слова й мелодія Ольги Луцик-Рем, у гармонізації Цареградської. Ці менші ансамблі красувалися у чудових інакших строях (і коли вони встигли передодитися?), а їхні пісні були ліричні, інтимні. Коли знов на сцені з'явився повний склад хору у українських убраннях, після тихих дивочих пісень хор заборнів сильніше, ніж на початку. Закінчено виступ пориваючою піснею Г. Китастого про Тютюнника. Коли заохоплені слухачі стали просити наддатки, хор ще раз проспівав заключний куплет.

Цікаво спостерігати рухники його дуже пластичні, він ніби окреслює ними мелодію й настрій пісні, а міміка настільки виразна, що й не дивно, що всі хористи пильно на нього дивляться. Коли диригент повернувся профілем, публіка бачить його надхненне, драматичне обличчя, що ілюструє пісню.

Чудовий цей хор. Наша еміграція славиться своїми хорами, і важко сказати, котрий із них найкращий — та й чи потрібно це? Добре, що кожний із наших хорів має своє власне обличчя, інакший від усіх інших. У кожному разі, хор „Дніпро“ — один із найкращих. Можна тільки заважити, що сопранів і альтів, цебто жінок, у „Дніпрі“ багато більше, ніж чоловіків, і тому звук вирає на ніжності, а програс на мужності. Багато було б завербувати більше козаків. А до танців треба б відремонтувати „музику“, цебто, рекордний апарат, бо він досить таки бивувався. А до гоняка заграли таку саламаку — розгрібали шматки з усіх танців і створили якийсь хаос, що не пасував до елегантності й зразкової дисципліни хору.

Ганна Чернів

цікавий елемент скорих, ритмічних пісень, що вимагало зусильного вивчення слів. Виразно спостерігалось, що діти з любов'ю й ентузіазмом співали, що, очевидно, передалося і слухачам, які їх з зацікавленням слухали. Єдиною танцюристкою у програмі була граціозна Катруся Міллер.

У господарському секторі, за який відповідала Я.Гайдук, працювали відносно жертовно: Марія Сирота, Уляна Коллінс, Джоан Змуд, Надя Решетник, Любо Ками́нський, Юлія і Чарлі Тараси, Діан Боднар, Стелла Саліван, Аня Сігер, Оля Стефанська, Джован Юзінська, яка відповідала також за всі фінанси.

Вступ на залу був безкоштовний, але ефективного харчового господарства придбало сподіваний дохід, частину якого призначена для фінансової підтримки Українського Музею в Нью-Йорку.

У виступі цієї освідлюючої культурної праці в атлантських газетах, телевізії і радіо зустрічається чимраз

Марта Кравців-Барабаш

Бучач і Бучачина
Історично-мемуарний збірник. Книжка у твердій коралей обгоріт із золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГЕНЗ-ДОВСЬКОГО. 948 сторінок з малюнками.

Ціна \$25.00 + \$1.00 пересилка
СВОБОДА
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

День українського поселення у Ютиці

Відділ Українського Конгресового Комітету Америки в Ютиці, в співпраці з громадськими організаціями і церквами, влаштував бенкет у суботу, 25-го жовтня, щоб відзначити річницю приїзду нової української еміграції до Америки і 30-ліття існування Відділу УККА в Ютиці.

Бенкет був пропагандивною імпрезою — зустріччю українців з американцями. На бенкет були запрошені представники федеральної і стейтської легіслатури, американської преси, посадовці міста, ексекютивний провідник ютицького повіту, заступник Римо-католицького єпископату і голова християнських організацій. Президент Проктор-Менсон Біллія Інституту Культури і Мистецтва, член Українського конгресу, організації і громада.

Цілому бенкету було заплановано гостей із зобов'язання українців в Америці, а особливо з оглядення українськості. Бенкет відбувся в українській католицькій аудиторії. Започатковано його національними гімнами. Американський гімн відспівала Марія Кучера при фортепіанному аккомпанюванні Галини Гнат-Хомут. Відтак, сцену аудиторії заповнили ютицькі СУМ-А і Пласту, які в гарних народних строях із рушниками в руках ввели хорівід „Русинчак“. На закінчення хороводу прилучилися до ютицького малечі диточки садочку. Андрійка Хомут, Мелеса і Тана Шрам, — які традиційно привітали всіх гостей „хлібом-сіллю“. Відкриття бенкету закінчилося спільною молитвою, яку провів монсеньйор Чарлс Суваля.

Головну промову в англійській мові вів оловис голова УККА мгр Богдан Ралі. Він пригадав присутнім про труднощі українських поселенців в Новому Світі, їх фізичний і духовий вклад в розбудову Америки. Коротко проаналізував теперішній стан поневоленої України і завдання українських інституцій у вільному світі. Відносно громадської праці в еміграційних обставинах він зазначив, що українці, подібно як інші емігранти, вижидали до Америки з різних причин і з різними цілями. Одні з них поринули швидко в матеріальне життя Америки, задовольняючись її багатством і відходять від громадської праці. Інші, переважно трудностями і еміграційною мандрівкою відокремлюють себе від суспільного гамору і переходять у затиснене життя. Однак, є ще великий відсоток таких, що беруть на себе громадський тягар праці, проповідують правду про Україну, здобувають прихильність серед сусідів американців і спільно з ними стремлять до того, щоб раз-наразді використати з поземі цієї землі будь-яке насильство і терор надлюдно.

Першу частину програми закінчено виступом солістів Галини Гнат-Хомут і Володимири Гната. Вони проспівали гарно і дещо в модерновому стилі пісні В. Івасюка „Водограй“ „Човен хитається“ Р.Купчинського „Троянди“ А.Горинського „Казку“ Н.Ковальчука.

Під час смачного обіду, який приготувала українська католицька парафія, промовляли представники українських організацій і гості-американці.

Від „Провидіння“ вітав громаду голова Відділу Володимир Величко. Володимир Смик передала привіт від Пласту. Голова СУМ-А Стефан Мельник розповів про вклад сумівської молоді в українське громадське життя у Ютиці. Христина Рабарська говорила в англійській мові від молоді генералії українців, які включаються у суспільну працю.

Представник ООЧСУ інж. Ярослав Яковський закликав ютицьку громаду, щоб вона „далі додержувалася ідеалів української визвольної боротьби“, а представник ОДВУ Омелян Томич побажав, щоб в українській громаді „існувала співпраця всіх політичних угруповань, бо це прискіпить день нашого визволення“. Галія Гнат-Хомут, учителька американських шкіл і українського парафіяльного садочку, розказала по-англійськи про ціль українського шкільництва на поселеннях, важливість вивчення української історії-культури, а головне мови, яка забезпечує збереження нашої національної ідентичності на поселенні.

Головну промову по-українськи вів оловис проф. Ярослава Томича, культурно-освітній референт Відділу УККА. Вона звернула увагу присутніх на минулі труднощі управи Відділу в суспільній праці. Однак, через невтомну і подивну працю деяких одиноків УККА придбала собі в Ютиці загальне признание „всукраїнського громадського комітету“, на цьому шляху він „думав стояти в майбутньому, бо цього вимагають еміграційні обставини“.

Посадник міста Стефан Павлинг подякував українській громаді за підтримку його кандидатури в міських виборах. Шервуд Болерт, провідник ютицького повіту, і Джім Дановен, стейтський сенатор, признали, що з „усіх етнічних груп, українці є найкраще організовані в Ютиці, а УККА є однією із дуже активних організацій“. Гіберт Сміт, головний редактор „Ютика Обсервер“ був зворушений виставкою української преси і видань українською і англійською мовами, яку влаштували відділи ООЧСУ і СУМ-А. Він заявив: „Буду допомагати українській громаді, щоб частіше появлялися правильні про вас дописи“.

Д-р Павло Швайцер, президент Проктор-Менсон Біллія Інституту, був захоплений виставкою різьби і кераміки, яку приготували ютицький відділ СУА. „Від довгого часу зацікавлене мене боротьба українського народу за самовизначення“, сказав він, — головне те, що український народ не затратив національної ідентичності, не зважаючи на довгі роки поневолення“.

Доналд Мічелл, конгресмен 31-го федерального виборчого району, в своєму привіт висловив оцінку духовно-культурні і економічні надбання українців в Америці. Монсеньйор Чарлс Суваля одержав найбільше оплесків призначення від присутніх гостей за його щирі вислови подиву українській еміграції і ютицькій громаді, яка „пильно зберігає свої рідні традиції і глибоку християнську мораль“.

У другій частині вокальної програми виступив гурток старших пластунок „Соловейки“ в складі: Леся Беркська, Агнета Герцель, Христина Карпак, Катруся Ликтей, і Христина Ликтей. Вони проспівали „Як давно“ Г. Китастого: „Туга“ А.Гнатинишнього: „Моя Україно“ М.Костецького.

В супроводі молодечого співу рецитатора Володимира Смик прочитала вірш „Не забувай“. Багато радості і життя внесли на сцену ютицькі СУМ-А і Пласту, які під керівництвом Христини Рабарської протанцювали два народні танці. До танцювальної групи належать: Михася Монтана, Анна Непоранна, Христина Рабій, Наталка Смик, Надя Фалінська, Наталка Фалінська, Тереса Худик, Дебора Швед, Тана Ярмач. Словом о лароха Богдана Смика і спільною молитвою закінчено цей примесний вечір.

До успіху вечора багато сприяли члени управи інж. Ярослава Яковського, Зеновія Болднарчук і організатор публіцистики містоголова відділу УККА Марко Фалінський.

Після закінчення бенкету люди ще довго не розходилися, обмінюючись враженнями.

Богдан Рабій

Обірвана дзвінка струна

Серед творів славетного індійського поета Рабіндраната Тагора є вірш, що зветься „Тополя“. Якесь таке струнчало серед спаленого індійського степу, і доколючий оселям вона була як маяк. Вони казали: „Іди туди на тополі!“, або „Там, за тополлю“ чи „По той бік тополі“ — й усі знали, де це і куди. Потім налетів тайфун, зламав тополлю — і степ став ще сумнішим, ніж був, пустий, аж страхотливий. Але тополя жила й досі в душах людей тієї околиці, вони і далі кажуть, показуючи рукою: „Он туди, на тополлю йди!“, або „За тополлю воно, не знаєш?“

Св. п. Дарія Снігурович

Поетеса Р. Тагора пригадала, коли 23-го вересня цього року минуло (Господи, як скоро!) два місяці, відколи у Вінніпегу не стало Дарії з Нижанківських, Снігурович. Два місяці! Ніби нічого не сталося, минав час своїм ходом, ніби вона живе і далі по той бік Ред Ривер, але український Вінніпег чужо, що на цвинтарі Всіх Святих не грів, а прирва, глибока прирва, — і люди, зокрема ті, що турбуються про стан української культури та різних підвідків, кажуть: „Ну і хто її заступить, хто? Де візьмете такого естета й поета рідного народного балету? Хіба нальовується хтось на її місце?“

...Люди кажуть правду. Дарія Нижанківська-Снігурович була винятковим творцем. І не швидко грошові осяги чи рецензійні похвали. Дві справи лежали їй постійно на серці: як показати своїм і чужим, що український народний балет має в собі неперевершену красу; і друге: як перекопати людей, що всякий московський, польський чи інший намул тільки шкодить українському рідному танцю, тій поезії, що в ньому, в якій, наче золота комах в брилі бурштину, заворожено цілі століття найталановитіших естетичних почувань українського народу, як?

Такі думки не вичаються. Дівчинка Дарія, яка народилася у родині українського актора Амброза Нижанківського, а у Львові ходила до шкіл і на перші лекції танців, — прийшла на світ уже з Божим даром відчувати красу, як відчували струни настроєної арфи кожний висів вітру. З цим даром „з висот“ пішла вона і в даліше життя. І те, що пишуть її біографи, вичислюючи школи та вчителів, було тільки далішим ходом по визначеній їй дорозі. Навіть перші виступи в операх на сцені Великого Театру у Львові, що витримували чужу окупацію, доказали: таких, як вона, було мало, якщо її й вороже око оцінило. І шляхові Дарії Нижанківської, яка наперекір Другій світовій війні веде вже першу свою — найважливішу ж власну! — студию українського мистецького танцю та народного балету, не створюють перешкод ні воянні нестатки, ні невпевненість часу. Вона в найтяжчих умовах німецької окупації Львова скреснує своєю індивідуальністю оригінальні постанови, як солістка Українського Оперного Театру та передовий актор-балетмейстер Театру Легких Форм, — а тоді з близькими й рідними подастесь у велику мандрівку, що скінчилася аж 1950 року постійним поселенням у Вінніпегу. І подорожі знову, навіть на дошках таборів барачних сцен в Австрії, вона не може виносити ту красу, яка її чарує та якій вона служить, — загорді старшини переможних окупаційних армій Європи вклоняються з пошаною українці, яка вміє випадково

Бог колинішешмо про всі ці творчі осяги Покоїної, як мистця-балетмайстра і виняткового жреця вселюдської та типово-української краси, підкреслимо її залеклі танці, — прийшла на світ уже з Божим даром відчувати красу, як відчували струни настроєної арфи кожний висів вітру. З цим даром „з висот“ пішла вона і в даліше життя. І те, що пишуть її біографи, вичислюючи школи та вчителів, було тільки далішим ходом по визначеній їй дорозі. Навіть перші виступи в операх на сцені Великого Театру у Львові, що витримували чужу окупацію, доказали: таких, як вона, було мало, якщо її й вороже око оцінило. І шляхові Дарії Нижанківської, яка наперекір Другій світовій війні веде вже першу свою — найважливішу ж власну! — студию українського мистецького танцю та народного балету, не створюють перешкод ні воянні нестатки, ні невпевненість часу. Вона в найтяжчих умовах німецької окупації Львова скреснує своєю індивідуальністю оригінальні постанови, як солістка Українського Оперного Театру та передовий актор-балетмейстер Театру Легких Форм, — а тоді з близькими й рідними подастесь у велику мандрівку, що скінчилася аж 1950 року постійним поселенням у Вінніпегу. І подорожі знову, навіть на дошках таборів барачних сцен в Австрії, вона не може виносити ту красу, яка її чарує та якій вона служить, — загорді старшини переможних окупаційних армій Європи вклоняються з пошаною українці, яка вміє випадково

Не доводиться в такому плані ще і це раз згадувати втрату, яку зазнали два місяці тому чоловік, дочка і рідні нашої Дарії. Ми втрачаємо спільно багато, а як знаємо і прирідні — ще більше. А ш — втрачаємо найбільше „Тополя“ Р. Тагора сагала своїм корінням в найтаємніші і тому теж найбільшій глибині їх серце.

Анатоль Курдик

ВЕСЕНКА
Журнал для української дітвори.

КОЛОРОВІ ІЛЮСТРАЦІЇ
ВИХОДИТЬ КОЖНОГО МІСЯЦЯ
У ВИДАННІСВІ „СВОБОДА“ ЗА
ХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.
РЕДАГУЄ КОЛЕТІЯ

Річна передплата становить у США — 2.00 доларів, у інших країнах — рівноартистичні ціни. Для членів УНГ — 5.00 доларів. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 долар.

Адреса: „СВОБОДА“ — „VESEKA“
P. O. Box 346 • JERSEY CITY, N. J. 07303 • U. S. A.

Вічна їй Пам'ять! Вічна їй Пам'ять!
 д-р Ол. Соколиншин, секр. Управа

Зголошення дебютанток до дня 30-го січня 1981 р. приймає п-ІВАННА ГАНКЕВИЧ, 95 Beverly Rd., Yonkers, N.Y. 10710. Tel.: (914) GR 6-9227

У 50-ту річницю...

(Закінчення з с. тор. 2)

добралися, во своєю".

Врешті випущено на волю усіх 42-ох і ми мали відповісти за свої "злочини" з т. зв. вільної стопи. Наш процес відбувався у Дрогобичі з кількома перервами і тягнувся аж до січня 1932 року. Нас обвинувачували на підставі параграфів 285-87 і 305 — за приналежність до Пласту, що тоді рахувався нелегальною організацією. Двадцять підсудних засуджено на тримісячну в'язницю, а то: директора гімназії В. Кузьмовича, інж. І. Озаркевича, О. Левицького, учителя В. Гавдяка, Марію Гузичак, Підгородського, П. Веприка, І. Гаврилова, О. Гайгеля, М. Кушніра, Т. Муйлу, М. Тураша, С. Зарицького, О. Веселого, М. Мотику, В. Біласа, М. Івасівку, М. Смола, О. Валюха і М. Драгана. 14 підсудних дістали один місяць в'язниці: д-р Микола Терлецький, О. Кулинич, В. Веприк, Т. Веприк, Скоропад, Лещинський, М. Різник, О. Гапшич, Вол. Білас, І. Захарій, О. Мельницький, І. Крисько, С. Білас і П. Драган. Оправдано М. Петрикевича та "умовно" слідство внаслідок передання Е. Гузичак і проф. М. Іваненкові. Оборона внесла апеляцію в імені всіх підсудних. Нас боронили такі українські адвокати: д-р Степан Витвицький, д-р Блажесевич, д-р Кузів, д-р Степан Баран і д-р Ляницький.

Приблизно в тому самому часі почалася хвиля масових арештів, що прокотилася по цілій Західній Україні. Багато друзів із нашої "42-ки" не раз ще потім попадали до польських судів та криміналів, деякі дістали високі вирoki за приналежність до ОУН. У грудні 1932-го року львівський нагальний суд засудив на кару смерті, разом із сл. п. Дмитром Данилишиним, мого доброго друга, сл. п. Василя Біласа, за напад на пошту в Городку. Обоє їх страчено на в'язничому подвір'ї львівських Бригідок. Іншого члена "42-ки", студента-правника Михайла Смола, в слідстві так важко побили й морили у воєному підвалі, що він занедужав на туберкульозу і в 1933 році помер. Похорон покійного в Дрогобичі перемінявся у величаву маніфестацію, яка була не в смак місцевій поліції, яка стала розганяти учасників похорону, вибирати тернові вінки, бити людей. Дехто був арештований. Автор цих рядків майже кожного року попадав за ґрати. Ще до смерті М. Смола мені пришили справу "Михал Смола і товарише" — приналежність до Групи ОУН, що складалася з 12-ти хлопців. Потім я потрапив до Групи П. Драгана і був суджений з іншими друзями в Самборі, в 1934 році. Вирок, суд мене оправдав, але довелося просидіти до часу процесу, півроку в тюрмі. Мене боронив д-р Іван Рогучий.

Так само попав я до дрогобицьких "Бригідок" після вбивства Тадеуша Голуфка в Трускавці. Тоді арештували й тягали по різних комісаріатах багато наших хлопців, які до цього атентату ніякого відношення не мали. Якесь таке вже я мав "щастя", що коли щось сталося в Стрию чи навіть в Бібрці, поліція приїжджала до мене, і хоч потім, звичайно, мене звільняли, то "своїх" кілька місяців треба було відсидіти в тій чи іншій тюрмі та й "нахапати" від того чи іншого поспіаки, як убогий у торбу... І так воно тягнулося аж до нашого "визволення" у вересні 1939-го року. А тоді почалася інша "коломийка"! Та це вже тема іншого спомину.

КОМУНІСТИ В ПОЛЬЩІ...

(Закінчення з с. тор. 2)

никнистість і підготову со-вєтської збройної інтервенції. З боку уряду заперечень тих чутків не було, навпаки множилися наїтки, що саме так криза закінчиться, якщо робітники не поступляться.

У суботу, 8-го листопада, нагло на екранах польського телебачення показано концентрацію польських і совєтських військ у повній бойовій готовості. Офіційні коментатори подали, що це зовсім несподівані й перед тим не заповіджені спільні маневри. Населення Польщі й інших сателітних країн знає, що такі "спільні маневри" в такий час значать. Поголоски про недалеку невідхиляну збройну інтервенцію Москви були на устах у кожного. Вже подавано не дні, а години, коли командував військ Варшавського пакту російський генерал Куліков дасть наказ маршу проти населення, а в першу чергу проти робітників. Комуністичні органи перейшли до офіційних погроз. Керівництво "Солідарності" реагувало спокійно, але твердо й неухитно: ми не хочемо вальти владу, ми хочемо здійснення признаних нам прав і якщо їх не отримаємо — 12-го листопада виходимо на страйк.

Найвище загострення

Неділя 9-го листопада принесла найвище загострення й останній передовий альянс: митні органи, прикордонні станиці, уряди безпеки стримали на границях Польщі в'їзд чужих репортёрів, не зважаючи на їх легальні дійсні візи. Здержувано всіх без різниці. Коло 19 протомого короткого часу. А репортёрам, що вже були у Варшаві, почали державні органи видавати накази негайного виїзду з Польщі, найпізніше до 24-ох годин. В неділю увечері майже всі дістали такий наказ.

У понеділок заскочені репортёри почали появлятися в бюрі віз міністерства закордонних справ. В усіх на устах було: чому нас викликають? Урядники подавали всім різні викрутки, включно з таким, що в Польщі для них немає віз. Одночасно з тим ті ж урядники намагалися забрати від них їхні паспорт. Але ті до одного відмовилися від передачі паспортів; тоді по одному брали їх до окремого приміщення, де уважливоно їхні візи, а на те місце видавано дозволи на двадцятичотирьохгодинний побут з вимогою перед їхнім упливом покинути Польщу.

Історії з репортёрами вийшли на місто. Людям стало ясно: це ж останнє потягнення перед воєнними операціями! Але населення бу-

ло здетерміноване спокійно прийняти події: що буде, то буде. А керівництво профспілок: від своїх прав не відступимо!

Значить збройна інтервенція Москви!

Нагла вістка

І нагло в цей же самий понеділок, у пізніх пополуночних годинах блискавкою пронеслася по Варшаві вістка "Найвищий суд велів зареєструвати статут "Солідарності". Загального страйку не буде. Не буде також інтервенції "цубарників" (так варшавляни називають споконвіку російських солдатів).

Міліціонери почали розходитися додому, агенти Уряду безпеки безчинно сновигали по вулицях, вояки, які пересиділи кінець тижня в касарнях, у деяких випадках дістали дозвіл вийти на місто, а міжнародним репортёрам повернено їхні візи.

А "спільні польсько-совєтські маневри"? Блеф! Звичайний шантаж, яким комуністи хотіли застрашити робітників і взагалі населення Польщі. "Ліпа", як кажуть у Варшаві. Маневрів не було, а тільки червоні стратеги "війни нервів" розпустили вістки про них, може страхом удасться зломити населення, а для переконування людей керівництво державного телебачення перепускало через екран кадри з давніших маневрів, а коментатори "лгали" (брехали по-польськи), що це відбуваються тепер. Спритніші глядачі приглянулися картинам у телебаченні й ствердили, що дерева на світлинах вкриті буйним листям, яке вже облетіло в Польщі, в околицях, де маневри мали відбуватися, а польські "стшельці" і совєтські "доблесні бойці" були зодягнені зовсім не у тих мундирах, які в теперішній час уживані в часі маневрів.

Кінець війни нервів, яка принесла певну перемогу робітникам і соромну поразку комуністам. Але не кінець боротьби робітників в Польщі і взагалі польського народу за свої права. Комуністи в СССР і сусідніх сателітних країнах уже розпочали новий наступ. Починається третій етап, третій акт великої драми.

Помер Михайло Струмінський

(Закінчення з с. тор. 2)

Кембридж, Масс.(ФКУ). — У Варшаві 7-го липня цього року помер Михайло Струмінський в наслідок недуги пістрика. Відвідуючи в 1978 році свого сина д-ра Богдана Струмінського, наукового співробітника Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, св. п. М. Струмінський мав змогу пильно приглянутися до діяльності УНІГУ та до праці ФКУ. Він був гостем на IX З'їзді ФКУ. Мовчки прислухувався до нарад, познайомився з учасниками, вивчив та проаналізував певні проблеми кампанії ФКУ, робив оцінку важливості й наслідків створення Українського Гарварду під кутом зору українця з-поза меж цієї країни, з позиції, так би мовити, диспоси.

Св.п. Михайло, життєвий шлях якого був повним напруженням, безпекою та труднощами, маршуванням серед різних обставин і поміж різних народів, ніколи не жалів зусиль та праці для добра свого народу. Він — автор зворушливого спогаду про його далекого вуйка, визначного мецената Володимира Юрковського, надрукованого в книжці, присвяченій тому фундаторові степендіального та відзначеного фонду для українстики у Гарварді.

З того часу, коли я бачив Володимира Юрковського, пройшло вже півстоліття. Оні давно відійшли назавжди у вічність, інші продовж того часу такі добре підготалися. Залишилися тільки спомини і добрі діла, якщо хтось їх зробив для ближніх своїх. І саме так добре діло зробив мій покійний вуйко Юрковський, заки зійшов з того світу, і тому ми, його рідні, гордимся ним." Так закінчив свій спогад св. п. Струмінський.

Свої спостереження відносно діяльності та завдань українців в Америці М.Струмінський подав в геліому та щиро написаному нарисові "10 років України у Гарварді". З огляду на деякі політичні акценти (він мусів повертатися до Польщі), нарис підписав псевдонімом Сень Колодницький, але тепер вже ніщо не заважає подати до відомо правдиве прізвище автора. Він вже поза засягом злочинних рук Москви.

В 30-сторінковому тексті св. п. Струмінський обгово-

рює низку питань, пов'язаних з унікальним творчим рухом Фонду Катедри Українознавства. Його слова розумні, зрозумілі, захоплюючі. Ось кілька уривків:

"Чи марилося колись нашим видатним науковцям — скитальцям міжвоєнного періоду, що саме в Америці, в Гарвардському університеті, який втілюється значущістю й авторитетом у цілому світі, що тут невеличка, але на прочуд енергійна група завзяятих зуміє "виходити" місце для української незалежної науки?"

"Це не примха амбітних одиноків, не бажання добути популярність серед своїх і чужих, але пістєт до України, сантмент до її минулого та почуття відповідальності за її майбутнє були наснагою для ініціаторів і

творців катедри українознавства та Українського Наукового Інституту в Гарварді".

Розгортаючи перед читачем у своєму нарисі всі спроби створення й потреби створеного жертвенністю членства ФКУ Українського Гарварду, описавши перебіг IX З'їзду ФКУ, М.Струмінський зворушливо закінчує: "Не забуваймо, що наші земляки там, у Батьківщині, знають про наш науковий центр у Гарварді і саме сюди керують багато сподівань з вірою, що українська незалежна наука своїми впливами і контактами серед міжнародних вирішальних кругів зуміє відіграти велику політичну роль, будучи сама аполітичною.

Тому всі до змагу за світло досягнення української незалежної науки. Наша остаточно мета: через вільну науку у вільному світі до

ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕМКІВЩИНИ

Н.о Йорк, Н.Й. — Всюботу, 29-го листопада ц.р., о год. 2-й по полудні тут у власній домівці при 136 2-га авеню відбудуться Звичайні Загальні збори Фонду Дослідження Лемківщини. У програмі: звітування Ради директорів, дискусія, вибір нової Ради і затвердження плянів на майбутнє.

вільної науки у вільній Батьківщині

Може саме нашому поколінню, в тому також УНІГУ та іншим науковим установам, що діють поза межами Батьківщини, доля присудила бути носіями того, про що мріяли цілі покоління.

Незбагненні діла твої, Господи...

ЦІНИ ОГолошень

В ЩОДЕННИКУ "СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ

за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки \$3.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ

за приватні концерти, бізнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж доміїв і т.д.) 5.00

ОГолошення НА 8 ШПАЛЬТІ, без огляду на їх зміст по 5.00 доларів за кожний інч.

Якщо до оголошення відноситься знімок — копюватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту 6.75

Фоторепродукція на дві шпальти 8.50

Фоторепродукція на три шпальти 10.00

ОГолошення НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 10-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ЦІНИ ОГолошень

В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ

(недільне видання) Ukrainian Weekly

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ

за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки \$ 5.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ

за приватні концерти, бізнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж доміїв і т.д.) 7.00

ОГолошення на чергове, недільне видання приймається ПО НЕДІЛКА, ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довіють за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, ДОКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ.

Рівночасно з оголошенням, просять надіслати НАЛЕЖНУ СУМУ.

ТЕЛЕФОНІЧНО ОГолошення ПРИЙМАЄТЬСЯ

ЛИШЕ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ.

FARKA COMPANY DEPARTMENT STORE 48 East 7th St. N.Y. GR 3-3350, New York, N.Y. 10003

НОВІ ПЛАТІВКИ: КОЛІДІ, нові платівки Візантійського Хору, платівки Капелі Бандуристів, та всі інші різні музичні ансамблі — в АРЦІ.

НА ПРОДАЖ

ПРОДАЄТЬСЯ ДЕШЕВО

КВІТАРНЯ

з повним одержанням у безпосередньому сусідстві з двома похоронними заведеннями при 7-й вул. Схід в Нью Йорку Зголосшення на телефон: (212) 228-5351 по 4-й год. по пол.

A. E. SMAL & Co.

REAL ESTATE & INSURANCE
1733 Springfield Avenue
Maplewood, N.J. 07040
(201) 761-0700

Приймає всі роди забезпечення, зокрема: на особові і вантажні авта та мотоцикли; від вогню, від відповідальності і бонди; на життя і акцидентів поліси.

Продає і приймає в продаж нерухомість в Мей-півуді, Ірвінгтоні та всіх доколичних місцевостях.

HELP WANTED

Потрібно
ПРОДАВЦЯ
до м'ясної крамниці в Нью Йорку Постіна праця

ПОШУКУЄТЬСЯ ТАКОЖ
ДЖЕНІТОРА
Помешкання і платня:
Голоситись до:
KUROVSKY
MEAT PRODUCT
124 First Avenue
New York, N.Y. 10009

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуґа ШИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Банд
Брукліні і перенесенням тіл-
них Останків з різних країн
світу.

801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J. NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

New Branch

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ВИКОНУЄМО СКОРО І СОЛІДНО

РІЗНИХ МИСТЕЦЬКИХ ФОРМ

НАПИСИ

ДЛЯ КРАМНИЦЬ, БЮР, КОМЕРЦІЙНИХ
АВТОМОБІЛІВ та ФАБРИК...
НА ПАПЕРІ, ДЕРЕВІ, ПЛЯСТИЦІ, МЕТАЛІ.

Тел.: (201) 371-6360

ROMAN SIGNS

СЛУХАЙТЕ
РІДНІ АКОРДИ

УКРАЇНСЬКУ РАДІОПЕРЕДАЧУ
З РАДІОСТАНЦІЇ WROW — 1330 AM
З НЬО ЙОРКУ КОЖНОЇ НЕДІЛІ

о год. 5:30 по полудні

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ

також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ
на СОЮЗІВЦІ

У "День Подяки", четвер, 27 листопада 1980 р., год. 1-ша по пол.

СПЕЦІАЛЬНИЙ,
ТРАДИЦІЙНИЙ
СВЯТОЧНИЙ
ОБІД

На спеціальне
замовлення
ЦІЛИЙ ІНДИК
для родини.

Обіди
тільки
на
замовлення

Дереворит
Я Гиздовського

Замовлення на ОБІД прошу слати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE

Kerhonskson, N.Y. 12446 або тер. у номері (914) 626-5641

STI

scope travel inc

Tel. (201) 371-4004 845 Sanford Avenue,

Newark, New Jersey 07106 Cable: Scopetrav Newark

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ

пані МАРІЙКИ ГЕЛЬБІГ

Тур	ч.	від'їзд	маршрут	кошт	число днів
1	21 квітня	Київ/Львів (Великийдні) / Варшава		\$1,096.00	9
2	10 травня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ-Канів		1,199.00	16
3	7 червня	Будапешт/Львів/Київ-Канів/Будапешт		1,369.00	15
4	14 червня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)		1,422.00	16
5	20 червня	Кошиці (Прийшів)/Ужгород/Львів/Львів/Запоріжжя/Харків/Полтава/Київ (Канів)/Копенгаген (нічліг) Москва/Львів/Ялта/Київ-Канів/Ленінград (Петродворець)		2,069.00	27
6	28 червня	Варшава/Львів/Київ (Канів)/Рим		1,729.00	18
7	5 липня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)		1,599.00	16
8	12 липня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)		1,422.00	16
9	19 липня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Будапешт		1,369.00	15
10	26 липня	Прага/Ужгород/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)		1,519.00	17
11	2 серпня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)		1,422.00	16
12	9 серпня	Будапешт/Львів/Київ (Канів)/Будапешт		1,369.00	15
13	16 серпня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)		1,422.00	16
14	19 вересня	Київ/Львів/Варшава		1,146.00	9
15	4 жовтня	Варшава/Львів/Тернопіль/Варшава		1,249.00	13

ДОДАТКОВІ ГРУПОВІ ВІД'ЇЗДИ НА 1981 Р.

17 січня	Puerto Vallarta (Mexico) — пров. О. Гельбик	739.00	10
15 лютого	Disney World (Fl.) — пров. Тана Таланчук	339.00	5
діти до 17 років		189.00	
20 березня	Lech (Austria) лещетарська тура — пров. М. Шарко	849.00	9
30 березня	Warm Mineral Spring (Fl.) — пров. Іванна Савицька	412.00	14

Робіть замовлення сьогодні — телефонуйте або пишіть за докладними інформаціями/брошурами до:

SCOPE TRAVEL INC. 845 Sanford Ave.

Newark, N.J. 07106 (201) 371-4004

Name _____

Address _____

Tel. No. _____

Please send additional information

about Tour No. _____ dep. date _____

Як Вам вигідніше телефонуйте до представ-

ників нашої агенції:

РОЧЕСТЕР — Стефа Павлович 716 342-6892

ЧІКАГО — Марія Ганкевич 312 486-2476

КАЛІФОРНІЯ — Оксана Стирканка 213 766-2773

АРІЗОНА — Христина Салук 602-996-4137

ФІЛАДЕЛФІЯ — представник агенції буде

обслуговувати клієнтів у приміщенні ОПОУ

від 10:00 г. ранку до 2:00 г. по пол. в слідуючі

дати: 31 січня, 14 і 28 лютого,